

LegalMatters Podcast 03/02/2021 με το πρώην μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου κ. Κώστα Παμπαλλή.

Το Youtube εδώ: <https://legalmatters.online/pamballis/>

Αποστενογράφιση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Λοιπόν καλησπέρα σε όλους τους φίλους και φίλες. Είναι Τετάρτη σήμερα, είναι 3/2/2021. 3 του Φλεβάρη. Σήμερα έχω την ιδιαίτερη χαρά και τιμή να φιλοξενώ στο Legal Matters για πρώτη φορά ένα πρώην μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τον κύριο Κώστα Παμπαλλή. Κύριε πρόεδρε καλησπέρα σας.

Κώστας Παμπαλλής: Καλησπέρα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Καλωσορίσατε στο Legal Matters και ευχαριστώ πολύ για την τιμή που μου κάνετε και την αποδοχή της πρόσκλησης.

Κώστας Παμπαλλής: Όντας συνταξιούχος δικαιούμαι να κάνω ό,τι θέλω τώρα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ενώ πριν;

Κώστας Παμπαλλής: Και πριν, και πριν.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Και πριν αν μου ζητούσατε πάλι δεν θα είχα κανένα πρόβλημα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Λοιπόν είναι ιστορικό το podcast απόψε κατά κάποιον τρόπο κύριε πρόεδρε διότι πρώτη φορά μέλος του ανωτάτου δικαστηρίου, πρώην μέλος, δίδει αυτού του τύπου την συνέντευξη αν και δεν είναι συνέντευξη αυτά που κάνουμε. Περισσότερο είναι κουβέντα, συζήτηση, αλλά αντί να γίνεται σε ένα γραφείο ή σε ένα καφέ, γίνεται σε δημόσια θέα και την παρακολουθεί πάρα πολύς κόσμος. Οπότεν είμαστε και οι δύο πρωτοπόροι υπ' αυτήν την έννοια. Λέγαμε πριν...

Κώστας Παμπαλλής: Είναι η μοντέρνα προσέγγιση πλέον.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Χάσαμε τη δυνατότητα να κουβεντιάζουμε στα καφέ και κουβεντιάζουμε μέσα από την... το διαδίκτυο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έτσι όντως. Να πω στους φίλους που μαζεύονται σιγά-σιγά ότι όσοι θέλουν μπορούν να μοιραστούν το feed στο Facebook, στο YouTube και στο LinkedIn. Και θα ξεκινήσουμε την κουβέντα μας. Πώς περνάτε κύριε πρόεδρε τώρα τις μέρες;

Κώστας Παμπαλλής: Είμαι πολύ ευτυχής. Περπατώ στη θάλασσα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α έχετε θάλασσα ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Απολαμβάνω τον καθαρό αέρα και την άσκηση και ασχολούμαι με τα παλιά αυτοκίνητα, κάτι το οποίο με ενδιέφερε πάντοτε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Αντίκες;

Κώστας Παμπαλλής: Με κλασικά αυτοκίνητα ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α. Έχετε δηλαδή; Είστε συλλέκτης;

Κώστας Παμπαλλής: Έχω, έχω. Όχι συλλέκτης. Έχω δύο-τρία. Δεν είναι... Δε μπορεί να χαρακτηριστεί συλλέκτης αλλά ασχολούμαι με αυτά. Ασχολούμαι και το οποίο με ευχαριστεί ιδιαίτερος. Ήταν κάτι που πάντοτε μου άρεσε και τώρα λόγω πολλού χρόνου ασχολούμαι ιδιαίτερος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είναι με παλιά νούμερα δηλαδή ή από τούτα που αναπαλαιώθηκαν, φέρατε από Αγγλία και λοιπά;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι όχι, είναι παλιά τα οποία αναπαλαιώθηκαν εδώ.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α. Τι μάρκα;

Κώστας Παμπαλλής: Έχω ένα Morris του 1966, ένα Rover του 1968.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εγγλέζικα.

Κώστας Παμπαλλής: Αλλά μαζί με τους φίλους μου προσπαθούμε να φτιάχνουμε τις περισσότερες δουλειές μόνοι μας. Όχι πως τα καταφέρνουμε δηλαδή αλλά τέλος πάντων. Πάντοτε, πάντοτε προτρέχουμε και προσπαθούμε να μας βοηθήσει κάποιος, αλλά είναι καλή δραστηριότητα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πότε συνταξιοδοτηθήκατε ακριβώς; Πότε φύγατε από το Ανώτατο Δικαστήριο;

Κώστας Παμπαλλής: Σταμάτησα να εργάζομαι... Σταμάτησα να εργάζομαι τον Ιούλιο. 20 Ιουλίου του 2020.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πριν λίγους μήνες δηλαδή. Ας πούμε θυμάστε ποια ήταν η τελευταία απόφαση που βγάλατε που κλείσατε τον φάκελο και είπατε τούτο είναι, τελείωσα;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Είχα ασχοληθεί με ένα Certiorari διότι είχε προηγηθεί.... είχε προηγηθεί το lockdown του Μαρτίου. Και έτσι ξεκαθαρίσαμε όλες τις υφιστάμενες υποθέσεις. Είχα ζητήσει από τους συναδέλφους μου να τελειώσουν τις υποθέσεις τους στις οποίες συμμετείχα για να μπορούμε να τις δώσουμε όλες. Αυτό κάναμε και έτσι έφυγα ήσυχος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Αλλά θυμάστε την τελευταία υπόθεση ας πούμε που είπατε ή την ξεχάσατε σύντομα;

Κώστας Παμπαλλής: Νομίζω όχι, ξεχάσα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έχετε έτσι αριθμό πόσες χιλιάδες αποφάσεις βγάλατε κύριε πρόεδρε ή δεν είναι κάτι που το υπολογίσατε καμιά φορά;

Κώστας Παμπαλλής: Ε... Δε θυμάμαι στο Επαρχιακό διότι όταν είσαι επαρχιακός δικαστής και ασχολείσαι με τροχαία, ποινικά, ιδιωτικές, οι αριθμοί είναι... Φανταστείτε τον 1ο χρόνο που διορίστηκα διεκπεραίωσα 38.500 υποθέσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, ήταν που ήταν Criminal και λοιπά; Από τούτα;

Κώστας Παμπαλλής: Θέλω να πω δε μπορεί... Στο Ανώτατο Δικαστήριο έχω εκδώσει περίπου 878... 879 υποθέσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα, τεράστιος αριθμός.

Κώστας Παμπαλλής: Μην ξεχνάτε ότι είχαμε και τις διοικητικές προσφυγές μέχρι το 2016. Οπότεν αυτόματα οι αριθμοί ανέβαιναν. Δεν είναι τέτοιος ο αριθμός εφέσεων που είναι δύσκολο να εκδοθούν.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Λοιπόν να σας πάρω τώρα έτσι να... Ονόμασα καταρχήν εχθές όταν ανακοίνωσα, άφησα το Podcast, το στην τελευταία στιγμή να μην γρουσουζέψει το πράγμα διότι εγώ πιστεύω πολύ σε αυτά σε κακή ενέργεια και λοιπά. Και επειδή έκαμα πολλές προσπάθειες να μιλήσω με δικαστές ή πρώην δικαστές, όπως σας εξήγησα και στο τηλέφωνο ήταν αρνητικές οι απαντήσεις. Οπότε λέω ο κ. Παμπαλλής που δέχτηκε, πρέπει να τον αφήσουμε ως την τελευταία στιγμή να μη ματιάσει κανένας την κατάσταση. Λοιπόν έγραψα χθες ότι απόψε θα φωτίσουμε και την άλλη πλευρά του φεγγαριού, θέλοντας να δείξω ότι είναι σημαντικό για το επάγγελμα, για τους δικηγόρους, τους δικαστές να δούμε και την οπτική των δικαστών σε τούτες όλες τις κουβέντες που κάμνουμε το τελευταίο διάστημα την οποία δεν την έχουμε δει λόγω της διστακτικότητας των συναδέλφων σας να κάμουν τέτοιες κουβέντες να μιλήσουν. Αν και εγώ πιστεύω ότι θα ήταν ωφέλιμο δηλαδή και φαντάζομαι και εσείς έτσι πιστεύετε εξ ου και αποδεχθήκατε την πρόσκληση. Αλλά πριν πάμε σε αυτά, κύριε πρόεδρε θέλω έτσι να σας πάρω πίσω πριν χρόνια. Πότε αποφασίσατε εσείς ότι θέλετε να γίνετε δικηγόρος. Ή είναι δικαστής που είπατε ότι θέλω να γίνω και γίνετε δικηγόρος; Ποια ήταν έτσι η διεργασία; Πείτε μας έτσι λίγο πότε...

Κώστας Παμπαλλής: Υπήρξε μία συγκυρία και αποφάσισα να ακολουθήσω τη νομική επιστήμη. Ο πατέρας μου ήταν αρχιτέκτονας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είστε από τη Λάρνακα;

Κώστας Παμπαλλής: Από τη Λάρνακα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα.

Κώστας Παμπαλλής: Ο πατέρας μου ήταν αρχιτέκτονας και ήθελε η οικογένεια να ακολουθήσει κάποιος την αρχιτεκτονική. Οι αδερφές μου γλίστρησαν -οι πιο μεγάλες μου αδερφές- γλίστρησαν εντέχνως και έμεινα εγώ.

Κώστας Παμπαλλής: Έπεσε ο κλήρος σε μένα. Αλλά... και ακολούθησα και το πρακτικό με στόχο να ακολουθήσω αρχιτεκτονική. Είχα όμως την ευκαιρία να λάβω μέρος σε ένα πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών και είχα μεταβεί στην Αμερική, στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποια εποχή;

Κώστας Παμπαλλής: Με συγχωρείτε;

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποια εποχή;

Κώστας Παμπαλλής: Το 1968. Μισό αιώνα πριν. Η οποία Αμερική βεβαίως δεν είναι η Αμερική που ξέρουμε σήμερα. Τότε ήταν πολύ διαφορετικά τα πράγματα. Ήταν η εποχή των χίπις, η εποχή τα παιδιά των λουλουδιών.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σε ποια πόλη πήγατε;

Κώστας Παμπαλλής: Με συγχωρείτε;

Χριστόφορος Χριστοφή: Σε ποια πόλη πήγατε στην Αμερική;

Κώστας Παμπαλλής: Είχα ζήσει στο Ουισκόνσιν το οποίο θα το έχετε ακούσει πάρα πολλές φορές τώρα με τις εκλογές των Ηνωμένων Πολιτειών διότι με βάση το σύνταγμα τους έχουν κάποιες Πολιτείες οι οποίες έχουν διπλάσιο αριθμό εκλεκτόρων και ονομάζονται the great States. Για αυτό έγινε ολόκληρη ιστορία για κάποιες Πολιτείες. Λοιπόν εκείνο το πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών έκαμα 1 χρόνο, τον ακαδημαϊκό μου χρόνο της Β' Λυκείου τον έκανα στην Αμερική. Αλλά λόγω των πολλών μαθημάτων που ακολουθούμε εμείς στο πρόγραμμα μας στην Κύπρο με τοποθέτησαν στην Γ' Λυκείου. Το σύστημά τους είναι τελείως διαφορετικό και αποφοίτησα από Αμερικάνικο σχολείο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα. Και μένατε σε οικογένεια εκεί στην Αμερική;

Κώστας Παμπαλλής: Έμενα με οικογένεια ναί. Έμενα με αμερικάνικη οικογένεια για έναν ολόκληρο χρόνο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Η εμπειρία πώς ήταν ένα παιδί από την Κύπρο να πάει στην Αμερική; Πρέπει να ήταν από τη Γη στο φεγγάρι που πήγατε τότε.

Κώστας Παμπαλλής: Φανταστείτε από την Λάρνακα των 17 χιλιάδων προεισβολικά να βρεθείς στις Ηνωμένες Πολιτείες. Εκεί συνειδητοποίησα κάποια πράγματα βέβαια. Το μέγεθος της χώρας μας, το τι είναι η ζωή έξω από αυτό το μικρό χωράφι στο οποίο ζούμε. Και ταυτόχρονα είχα την ευκαιρία να έρθω σε επαφή με ανθρώπους από όλο τον κόσμο. Άσπρους, μαύρους, κίτρινους τα πάντα. Δηλαδή Σκανδιναβούς και μη, Αφρικανούς. Αυτό το πράγμα με βοήθησε στο να συνειδητοποιήσω ότι είμαστε όλοι ίδιοι. Απλώς έχουμε κάποιες διαφορές μικρές. Εκεί είχα πάρει μαθήματα αρχιτεκτονικής και ταυτόχρονα παρακολούθησα ένα σεμινάριο στο Ίδρυμα του Frank Lloyd Wright ο οποίος είναι ένας από τους διασημότερους Αμερικανούς αρχιτέκτονες και κατάγεται από το Ουισκόνσιν, όπου υπήρχε ένα ίδρυμα. Ήρθα σε επαφή και μου επέτρεψαν να παρακολουθήσω ένα σεμινάριο για περίπου 1 μήνα σαν προκαταρκτικό. Εκεί συνειδητοποίησα ότι όχι μόνο δεν μου αρέσει η αρχιτεκτονική, δεν είχα δυνατότητα να τραβήξω μία ευθεία γραμμή. Τελειώς εκτός. Ερχόμενος πίσω στην Κύπρο τελείωσα το Γυμνάσιο, διότι μπήκα στην έκτη, στην Γ' Λυκείου, και τελείωσα το γυμνάσιο. Οι συνάδελφοί μου, οι φίλοι μου είχαν όλοι προετοιμαστεί για τις προ-εισαγωγικές εξετάσεις στο πανεπιστήμιο. Εγώ δεν είχα προετοιμαστεί καθόλου λόγω αυτής της απουσίας. Και η μόνη δυνατότητα που υπήρχε τότε ήταν όταν πήγα στο στρατό, υπήρχε η δυνατότητα η ελληνική κυβέρνηση έδωσε μία διορία για όσους επιθυμούν να εγγραφούν στο πανεπιστήμιο χωρίς εξετάσεις στη φιλοσοφική και στη νομική.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, μάλιστα.

Κώστας Παμπαλλής: Και έτσι βρέθηκα στη Νομική εντελώς τυχαία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Τυχαία ας πούμε.

Κώστας Παμπαλλής: Χωρίς καμία... Χωρίς κανέναν προβληματισμό και χωρίς καμία σύνδεση γιατί κανένας της οικογένειάς μου δεν έχει σχέση με νομικά. Εγώ είμαι πρώτος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και βρίσκεστε στην Αθήνα και μπαίνετε στη Νομική.

Κώστας Παμπαλλής: Μπαίνω στην Αθήνα το '72. Μία δύσκολη περίοδος, η Χούντα. Αρχίζουν οι εξεγέρσεις των φοιτητών. Ήταν μία περίοδος δύσκολη, αλλά πάρα πολύ ενδιαφέρουσα περίοδος της ζωής μου γιατί το πανεπιστήμιο πρόσφερε πάρα πολλά πράγματα. Υπήρχαν πάρα πολλοί αξιόλογοι καθηγητές οι οποίοι ασχολούντο με τους φοιτητές.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Παρόλο που ήταν πολύ απόμακροι, δηλαδή καμία σχέση με τον προσανατολισμό που ακούω ότι υπάρχει στα ευρωπαϊκά ή στα αγγλικά πανεπιστήμια. Εμάς ο καθηγητής ήταν σε πολύ μεγάλη απόσταση από τους φοιτητές. Απλά λαμβάναμε το ενδιαφέρον που υπήρχε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι, εισπράττατε δηλαδή την αγάπη και λοιπά.

Κώστας Παμπαλλής: Εισπράτταμε βέβαια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και πώς ήταν; Δηλαδή ας πούμε θυμάστε το πρώτο μάθημα Νομικής που κάνατε; Ποιο ήταν το πρώτο μάθημα;

Κώστας Παμπαλλής: Πολιτική Οικονομία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Οικονομία.

Κώστας Παμπαλλής: Οικονομία. Ήταν μία εισαγωγή στην οικονομική πτυχή της ζωής, του τόπου. Αλλά το σημαντικότερο στον πρώτο μας χρόνο ήταν η Φιλοσοφία του Δικαίου. Ένα φιλοσοφικά ουσιαστικά θέμα το οποίο έπρεπε να το μάθεις πολύ καλά για να αντιληφθείς πώς λειτουργεί το νομικό σύστημα, πώς λειτουργεί η νομική επιστήμη. Είχαμε έναν πολύ δύσκολο καθηγητή με μεγάλες απαιτήσεις, αλλά ήταν ενδιαφέρον.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και τότε κύριε πρόεδρε πέσατε πάνω στην εισβολή; Δεν είναι; Μετά το καλοκαίρι του '72.

Κώστας Παμπαλλής: Το καλοκαίρι του '74...

Χριστόφορος Χριστοφή: Α συγγνώμη, ήταν το '74.

Κώστας Παμπαλλής: Ήρθα στην Κύπρο καλοκαίρι, καλοκαιρινές διακοπές. Έγινε ο πόλεμος....

Χριστόφορος Χριστοφή: Και πήγατε πίσω;

Κώστας Παμπαλλής: Κατατάχθηκα στην Εθνική φρουρά όπως όλοι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, πήγατε στο στρατό δηλαδή.

Κώστας Παμπαλλής: Βέβαια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Είστε και ανθυπολοχαγός έτσι; Είστε ανθυπολοχαγός.

Κώστας Παμπαλλής: Και ξαναπήγα πίσω στην Αθήνα τέλος του Νοέμβρη του '74.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι, μετά την εισβολή εδώ.

Κώστας Παμπαλλής: Μετά την εισβολή. Μεταπολίτευση στην Ελλάδα, τελείως διαφορετική προσέγγιση. Μία χαλάρωση πραγμάτων αλλά ήταν αναγκαία να γίνει.

Χριστόφορος Χριστοφή: Την περίοδο που ήσασταν φοιτητής που ήταν η Χούντα, ήταν όντως έτσι σκληρά τα πράγματα; Υπήρχε λογοκρισία όπως διαβάζουμε; Ήταν δύσκολα; Πώς ήταν έτσι η κατάσταση; Είναι όπως τώρα που έχουμε lockdown; (γέλιο)

Κώστας Παμπαλλής: Η κατάσταση ήταν πάρα πολύ δύσκολη. Δηλαδή οι φοιτητές ήταν εύκολα αναγνωρίσιμοι. Όλοι φορούσαμε ένα τζιν, με ένα άνορακ και μεγάλα μαλλιά. Η αστυνομία μπορούσε να σε σταματήσει ανά πάσα στιγμή χωρίς κανένα λόγο και να σε συλλάβει. Μέσα στο πανεπιστήμιο το ίδιο όταν αρχίσαμε να έχουμε επαφές με φοιτητές, είχαμε αντιληφθεί ότι οι πιο ακατάστατοι και οι πιο μαλλιαροί στο Πανεπιστήμιο ήταν στη Νομική, μέσα στο ίδιο το πανεπιστήμιο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και τότε πώς ζούσατε; Με χρήματα από την οικογένεια; Δουλεύατε;

Κώστας Παμπαλλής: Με χρήματα από την οικογένεια, ναι. Δούλεψα αμέσως μετά την εισβολή όπου τα πράγματα ήταν λίγο αβέβαια, δύσκολα. Είχα εργαστεί τα τελευταία δύο χρόνια στο πανεπιστήμιο. Εργαζόμουν παράλληλα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Άρα η Νομική ήταν κάτι άγνωστο. Μπήκατε. Τελικά ερωτευτήκατε τη Νομική; Σας άρεσε; Σας γοήτευσε ή απλά ήταν διεκπεραιωτική η διαδικασία του Πανεπιστημίου;

Κώστας Παμπαλλής: Μου άρεσε πάρα πολύ γιατί σας είπα είχα καθηγητές οι οποίοι μας ενέπνευσαν την έννοια του δικαίου. Μας καλλιέργησαν την ιδέα ότι είναι πολύ σοβαρή επιστήμη η Νομική. Και ότι δεν άπτεται μόνο στην επίλυση διαφορών. Ασχολείται και με τα συναισθήματα

των ανθρώπων που είναι κάτι πολύ σημαντικό. Δεν είναι απλώς μία διεκπεραιωτική εργασία η Νομική επιστήμη. Και ταυτόχρονα έχει μεγάλο εύρος γνώσεων. Ο δικηγόρος μαθαίνει διάφορα πράγματα, δεν είναι στατικά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Είχατε έτσι καθηγητές που σας σημάδεψαν, που ήταν οι αγαπημένοι σας ή μαθήματα τα οποία τα ξεχωρίζατε σε σχέση με άλλα;

Κώστας Παμπαλλής: Είχαμε ένα καθηγητή τον Κρίσπη ο οποίος ο Ηλίας ο Κρίσπης -Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο- ήταν ο άνθρωπος ο οποίος μας είχε εμφυσήσει την ιδέα της Ευρώπης. Και ότι με το ιδιωτικό διεθνές ασχοληθήκαμε, οι διαφορές μεταξύ ατόμων που ζουν σε διάφορες δικαιοδοσίες. Αυτός ο άνθρωπος έκανε μάθημα φανταστείτε Σάββατο η ώρα 8:30 το πρωί. Σάββατο η ώρα 8:30 το πρωί στην Αθήνα είναι σαν να πας εδώ η ώρα τρεις το πρωί. Είχαμε μαζευτεί περίπου 10-12 άτομα και είχαμε συνδεθεί πάρα πολύ μαζί του και μας έλεγε ότι το τι κάνουμε εδώ ή το τι γίνεται με το ιδιωτικό διεθνές θα είναι η Ευρώπη του μέλλοντος. Η ενωμένη Ευρώπη του μέλλοντος. Έναν άλλον καθηγητή ο οποίος ήταν σημαντικός ήταν ο Απόστολος ο Γεωργιάδης ο οποίος δίδασκε Εμπράγματο Δίκαιο. Πάρα πολύ καλός, φοβερή μεταδοτικότητα, απίστευτο ενδιαφέρον. Με ένα αμφιθέατρο γεμάτο κατόρθωνε να απευθύνεται στον καθένα από μας. Και υπήρχε και μία πολύ αστεία ιστορία με τον Γεωργιάδη διότι 40 χρόνια μετά ήμουν πρόεδρος Λεμεσού και είχαμε ασχοληθεί με μία υπόθεση που ίσχυε το Ελληνικό Δίκαιο. Και για την ακρόαση με πληροφορούν οι δικηγόροι ότι θα φέρουμε δύο καθηγητές από την Αθήνα. Ο ένας είναι ο Απόστολος ο Γεωργιάδης και ο άλλος κάποιος άλλος καθηγητής, δεν θυμάμαι το όνομά του. Καταθέτει για τον ενάγοντα ο Γεωργιάδης και στη συνέχεια καταθέτει και ο άλλος ο καθηγητής. Στο διάλειμμα για να συνεχίσουμε με πληροφορούν οι δικηγόροι ότι η υπόθεση έχει συμβιβαστεί. Έτσι καλώ στο γραφείο μου και τους δύο και λέω στον Γεωργιάδη: "Κύριε καθηγητά σας παρακολουθούσα στο Πανεπιστήμιο ανελλιπώς, αλλά πιστέψτε με ότι δε θυμάμαι τίποτα από αυτά τα οποία είπατε σήμερα στο δικαστήριο." Γελώντας αυτός μου λέει: "Για να είσαι εδώ κάτι θα έμαθες."

Χριστόφορος Χριστοφή: Κάτι θα έμαθες, ναι. Ένωσε έτσι υπερηφάνεια.

Κώστας Παμπαλλής: Και ο άλλος καθηγητής τον οποίο δεν γνώριζα βέβαια, είμαστε συμφοιτητές.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν μία έτσι ωραία ιστορία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ωραίο περιστατικό ναι. Οπότε κύριε πρόεδρε τότε πώς διαβάζατε; Δεν έχει σχέση με τον τρόπο που διαβάζουν τώρα οι φοιτητές με τα computer, το Internet. Ήταν με βιβλιοθήκη φαντάζομαι, σημειώσεις. Ούτε καν φωτοτυπίες, δεν είναι έτσι;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι, οι καθηγητές εξέδιδαν βιβλίο. Τα βιβλία των καθηγητών τα οποία χορηγούνταν δωρεάν. Είναι δωρεάν η εκπαίδευση στην Ελλάδα, χορηγούνταν δωρεάν. Και δεν ήταν υποχρεωτικές οι παρουσίες στο πανεπιστήμιο, με αποτέλεσμα ελάχιστες φορές πηγαίναμε για μαθήματα που μας ενδιέφεραν. Διαβάζαμε μόνοι μας τα βιβλία. Και μην ξεχνάτε ότι υπήρξε... υπήρχε κάτι το πολύ παράδοξο στην Αθήνα. Η εξέταση για το πτυχίο ήταν προφορικά. Προφορικά 10 άτομα στο γραφείο του καθηγητή και δίπλα σου να υπάρχει κάποιος συμφοιτητής σου ο οποίος αντί να απαντάει την ερώτηση να λέει την ιστορία της ζωής του. Ο καθηγητής να τον σταματάει και να λέει συνεχίστε παρακαλώ. Έτσι ήταν, έτσι ήταν το σύστημα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εδώ η Έλλη Παπαγαπίου μας έστειλε ένα μήνυμα και λέει: "Τα βιβλία του Γεωργιάδη 5 τόμοι Εμπράγατο".

Κώστας Παμπαλλής: Ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα, είναι γνωστός ο κύριος Γεωργιάδης.

Κώστας Παμπαλλής: Ω, βέβαια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εσείς ήσασταν καλός φοιτητής κύριε πρόεδρε ή ήσασταν έτσι απλά για να περάσετε;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι, δε θα έλεγα ότι ήμουν καλός. Διότι σας λέω πολύ λίγο πηγαίναμε στο πανεπιστήμιο αλλά... δεν είχα καθόλου καθυστερήσει διότι φανταστείτε ότι... Φανταστείτε τον πρώτο καιρό, το πρώτο εξάμηνο είχαμε... είχαμε εξετάσεις το πρώτο εξάμηνο. Εγώ πήγα από τον στρατό, άρχισα να διαβάζω περιστασιακά, να γυρίζω συνεχώς, να βγαίνω έξω και τα λοιπά. Και όταν είχαμε εξετάσεις τον Φεβρουάριο από τα έξι μαθήματα πέρασα ένα. Οπότε άρχισε πλέον η προσγείωση και η συστηματική εργασία όπου ...Όχι, ήμουν καλός φοιτητής στο τέλος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Τότε υπήρχε κύριε πρόεδρε νυχτερινή ζωή στην Αθήνα; Να γυρίζετε ξέρω γω clubs και λοιπά ή ήταν ήσυχα τα πράγματα;

Κώστας Παμπαλλής: Πρέπει να σας πω ότι τον πρώτο καιρό όπως όλοι παίρναμε ένα... ερχόταν μια επιταγή από την Κύπρο. Πληρώναμε υποχρεώσεις, αρχίζαμε να βγαίνουμε έξω μπουζούκια και τα λοιπά ως τις πρώτες 6-7 μέρες. Μετά σπίτι, διότι τελείωνε το....

Χριστόφορος Χριστοφή: Τέλειωναν τα λεφτά.

Κώστας Παμπαλλής: Τέλειωναν τα λεφτά βέβαια. Είχε ζωή. Είχε πολιτιστική ζωή. Και θέατρα είχε, κινηματογράφους. Όπως τώρα βέβαια η Αθήνα. Πάντοτε είχε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είχε ναι, η Αθήνα ήταν... Ευτυχώς ανακοίνωσαν σήμερα κύριε πρόεδρε θα ανοίξουν και τα θέατρα στην Κύπρο να πάμε κανένα αυτό διότι με το lockdown...

Κώστας Παμπαλλής: Ναι με 50%.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι, ναι. Λοιπόν και έρχεστε στην Κύπρο το '77 έτσι;

Κώστας Παμπαλλής: Ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εδώ, τι βρήκατε εδώ όταν ήρθατε;

Κώστας Παμπαλλής: Θα σας πω. Όταν επέστρεψα στη Λάρνακα ήταν μετά την εισβολή, πολύ δύσκολη η κατάσταση. Είχαν έρθει και οι συνάδελφοι από την Αμμόχωστο όπου υπήρχε πληθώρα δικηγόρων. Και είχα αποφασίσει να κάνω την άσκηση μου στη Λευκωσία. Και είχα την τύχη και τη χαρά πρέπει να πω να κάνω την άσκηση μου στο γραφείο Χρυσ αφίνης και Πολυβίου, ένα από τα μεγαλύτερα γραφεία της Λευκωσίας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα.

Κώστας Παμπαλλής: Αυτό ήταν πολύ σημαντικό. Ήταν μία πολύ σημαντική περίοδος για μένα διότι σαν ασκούμενος έμαθα πάρα πολλά πράγματα. Στη συνέχεια εργάστηκα στο γραφείο Πολυβίου και σε κάποιο στάδιο άνοιξα δικό μου δικηγορικό γραφείο στη Λευκωσία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ήταν και ο Πόλυς τότε ο Πολυβίου ή ήταν άλλη εποχή;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Ούτε ο Πόλυς ούτε η Στέλλα ήταν στο γραφείο όταν ήμουν εγώ. Ήταν η Ελένη και ο Κύπρος ο Χρυσοστομίδης, ο Γιώργος ο Πολυβίου, ο πατέρας του Πόλυ και της Στέλλας και ο Γιώργος Χρυσσαφίνης.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α εφτάσατε τους όλους.

Κώστας Παμπαλλής: Έφτασα και τον Χρυσσαφίνη ο οποίος ήταν ενεργό στοιχείο στο γραφείο μέχρι τελευταία .

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα. Μετακομίσατε στη Λευκωσία δηλαδή;

Κώστας Παμπαλλής: Μετακόμισα στη Λευκωσία ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Φαντάζομαι και τότε ναι έχετε δίκιο, ήταν μεγάλη εμπειρία να πάτε σε ένα μεγάλο γραφείο της εποχής παρά να μείνετε στη Λάρνακα που ήταν πιο μαζεμένα τα πράγματα. Δεν είναι έτσι;

Κώστας Παμπαλλής: Πολύ μαζεμένα. Ιδιαίτερα μετά την εισβολή ήταν δύσκολη περίοδος στη Λάρνακα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Κύριε πρόεδρε τότε ας πούμε θυμάστε τι μισθό παίρνατε σαν ασκούμενος ή σαν δικηγόρος; Τι ήταν οι μισθοί;

Κώστας Παμπαλλής: Οι ασκούμενοι δεν έπαιρναν μισθό. Εθεωρείτο ότι σου κάνει χάρη ο δικηγόρος που σε εκπαιδεύει. Και ξεκίνησα να εργάζομαι με 80 λίρες το μήνα.

Χριστόφορος Χριστοφή: 80 λίρες μετά που τελειώσατε την άσκηση σας.

Κώστας Παμπαλλής: Μετά που τελείωσα την άσκηση άρχισα να εργάζομαι με 80 λίρες το μήνα.

Χριστόφορος Χριστοφή: 80 λίρες το μήνα το '78 ας πούμε.

Κώστας Παμπαλλής: Το '78.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Ήταν καλός μισθός για την εποχή; Δηλαδή σε ευρώ τώρα πόσα να ήταν; 600 ευρώ, 500 ή...;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Εκεί εκυμαίνοντο οι μισθοί. Ενώ μόνο άτομα που εργάζονταν στην κυβέρνηση έπαιρναν μεγαλύτερο μισθό. Ο μισθός βεβαίως ανέβαινε με τα χρόνια, δεν έμεινε εκεί.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εσείς πότε ανοίξατε δικό σας γραφείο;

Κώστας Παμπαλλής: Εγώ άνοιξα γραφείο δικό μου το 1982.

Χριστόφορος Χριστοφή: Άρα δουλέψατε τέσσερα χρόνια.

Κώστας Παμπαλλής: 5 χρόνια.

Χριστόφορος Χριστοφή: 5 χρόνια.

Κώστας Παμπαλλής: 5 χρόνια μαζί με το... '82 - '83 άνοιξα το δικό μου γραφείο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μόνος σας;

Κώστας Παμπαλλής: Μόνος μου. Μόνος μου. Ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Με τι πελάτες;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Συν τω χρόνω είχα δημιουργήσει κάποιες σχέσεις διότι ήμουν και από τη Λάρνακα και όχι από οικογένεια δικηγόρων ή οποιαδήποτε σχέση με τα νομικά. Και σιγά-σιγά άρχισα να δημιουργώ μία πελατεία. Ήταν πιο εύκολο τότε να ανοίξεις γραφείο, προσπαθώντας σιγά-σιγά να προχωρήσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Περίπου και εγώ τόσο έκανα, δηλαδή στα 5 χρόνια. Ως τώρα έχουμε πολλά κοινά κύριε πρόεδρε έτσι όπως πάμε. Τώρα να δούμε στη συνέχεια. Εγώ δεν έκανα αίτηση για δικαστής.

Κώστας Παμπαλλής: Δηλαδή μπορεί να σας δούμε και δικαστή σε λίγο καιρό;

Χριστόφορος Χριστοφή: Όχι όχι δε θα με δείτε. Δεν είναι κάτι το οποίο επιδιώκω ή θα μου άρεσε να κάνω. Νομίζω δε θα μπορούσα να καλουπωθώ. Να μας πείτε και εσείς μετά πόσο καλουπωθήκατε. Άρα το '82 - '83 ανοίγετε το δικό σας γραφείο και ουσιαστικά από ό,τι είδα στο

βιογραφικό τους το '87 κάνατε αίτηση για δικαστής. Άρα έχετε πέντε χρόνια ως ιδιώτης δικηγόρος. Πώς ήταν; Ήταν δύσκολα; Τα βγάζατε πέρα; Πώς ήταν τότε; Ήταν άνετη κατάσταση.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν δύσκολα, αλλά ταυτόχρονα την περίοδο εκείνη είχα κάποια συνεργασία και με τον Κύπρο Χρυσοστομίδα και με το γραφείο Πολυβίου οι οποίοι μου έδιναν ορισμένες υποθέσεις τις οποίες δεν ήθελαν και έτσι...

Χριστόφορος Χριστοφή: Κινούνταν το πράγμα.

Κώστας Παμπαλλής: Είχα κάποιο ικανοποιητικό εισόδημα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και τότε κύριε πρόεδρε ο κόσμος τους δικηγόρους πώς τους αντιμετώπιζε; Δηλαδή τους έβλεπε ότι είναι κλέφτες όπως μας βλέπουν εμάς σήμερα ή υπήρχε έτσι μία αξιοπρέπεια; Είναι δικηγόρος τούτος, αυτά, σπουδαγμένος.

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Υπήρχε μία εκτίμηση απέναντι στους δικηγόρους. Χάλασε το όνομα των δικηγόρων τα τελευταία χρόνια. Τότε υπήρχε μία αποδοχή και ένας σεβασμός προς τους δικηγόρους. Βεβαίως. Δεν έλειπαν βέβαια και οι "απατεώνες δικηγόροι".

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι πάντα. Ναι συμφωνώ.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν είναι κάτι το καινούργιο φαινόμενο σήμερα. Δηλαδή που ξεγελούσαν τους πελάτες τους. Αλλά οι περισσότεροι ήταν... Όχι, υπήρχε σεβασμός απέναντι στους δικηγόρους.

Χριστόφορος Χριστοφή: Υπήρχε γενικά. Και ενθυμούμαι και εγώ έτσι που είμαι πιο νέος, ότι εκείνη την εποχή έλεγε δικηγόρος και ο κόσμος... δεν ήταν δέος αλλά είχε έναν σεβασμό ας πούμε προς τον άλλον. Τα δικαστήρια τότε πώς ήταν η σχέση δικηγόρων-δικαστών εκείνη την εποχή; Ήταν διαφορετική από την τωρινή; Πώς ήταν; Είχε απόσταση ας πούμε;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι, το ίδιο. Το ίδιο, δεν άλλαξε καθόλου. Δεν άλλαξε καθόλου η σχέση δικηγόρων-δικαστών. Απλώς πιστεύω ότι υπήρχε πολύ περισσότερος σεβασμός των δικηγόρων προς τους δικαστές την εποχή εκείνη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είναι σπόντα τούτη.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν κάτι το οποίο είχα μάθει εγώ στο γραφείο στο οποίο έκανα την άσκηση μου, ότι σεβασμός προς τον πελάτη αλλά μεγάλος σεβασμός προς το δικαστήριο. Ανεξαρτήτως αποτελέσματος, ανεξαρτήτως τρόπου, χειρισμού. Ανεξαρτήτως της όλης διαδικασίας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και εσείς τότε χειριζόσασταν συγκεκριμένες υποθέσεις; Τροχαία ας πούμε; Είχατε ειδίκευση ή κάνατε από όλα;

Κώστας Παμπαλλής: Από όλα. Όπως όλα τα δικηγορικά γραφεία. Από οικογενειακά μέχρι ποινικά, οτιδήποτε. Οτιδήποτε μπορούσε να έρθει στο γραφείο αναγκαστικά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και πότε ήταν το ερέθισμα ότι θα θέλατε να υπηρετήσετε στη δικαστική υπηρεσία;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Είχα εκλεγεί μέλος του δικηγορικού συλλόγου Λευκωσίας το '82. Ασχολήθηκα πάρα πολύ με το δικαστήριο. Ήμουν αρκετά γνωστός μεταξύ των δικηγόρων, αρκετά γνωστός μεταξύ των δικαστών όπως διεφάνη. Και μου άρεσε πάρα πολύ αυτή η συναναστροφή με τους δικηγόρους. Απέκτησα πάρα πολύ καλούς φίλους δικηγόρους και ήμουν πολύ πολύ ευχαριστημένος. Μου άρεσε αυτή η δουλειά. Ξαφνικά ένα πρωί με παίρνει στο γραφείο του, 3 εφέτες. Και οι τρεις μαζί και μου λένε θέλουμε να γίνεις δικαστής, να κάνεις αίτηση για δικαστής.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποιοι ήταν τούτοι οι τρεις εφέτες;

Κώστας Παμπαλλής: Δεν θέλω. Όχι, εμείς θέλουμε να κάνεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Ποιοι ήταν; Μπορείτε να μας πείτε ποιοι ήταν;

Κώστας Παμπαλλής: Ο κ. Πικής, ο κ. Στυλιανίδης και ο κύριος Λώρης.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Α. ο κ. Πικής ήταν εφέτης τότε, ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν Εφέτες και οι τρεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ο κ. Πικής, ο κύριος Στυλιανίδης που ήταν μετέπειτα πρόεδρος; Έτσι;

Κώστας Παμπαλλής: Με συγχωρείτε;

Χριστόφορος Χριστοφή: Ο κύριος Στυλιανίδης ήταν μετέπειτα πρόεδρος, δεν είναι του Ανωτάτου Δικαστηρίου;

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν μετέπειτα πρόεδρος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι και ο κ. Λώρης. Μάλιστα.

Κώστας Παμπαλλής: Και οι τρεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Άρα ήταν έτσι pinpoint.

Κώστας Παμπαλλής: Και λέω όχι δεν το σκέφτομαι και τα λοιπά. Εκεί φεύγοντας αρχίζει να σου μπαίνει η ιδέα ότι ίσως θα ήταν καλά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Να το σκεφτώ.

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως δεν έγινα το '82 που υπήρχαν θέσεις, δεν έγινα το '86 την επόμενη φάση. Έγινα το '87 αλλά πλέον είχε καλλιεργηθεί μέσα μου και ωριμάσει η ιδέα ότι θα μου άρεσε να υπηρετήσω ως δικαστής. Και δεν το μετανιώνω πρέπει να σας πω.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα. Άρα το '87 διορίζεστε επαρχιακός δικαστής. Ήταν interview όπως τώρα; Πώς ήταν η διαδικασία;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Υποβαλλόταν μία αίτηση και αποφάσιζε το ανώτατο δικαστικό συμβούλιο. Απλώς είχαν φτάσει συστάσεις των προέδρων για τους υποψηφίους.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Και θυμάστε άλλους της εποχής σας που έγιναν μαζί να μας πείτε; Που είναι γνωστοί τώρα δικαστές ή δικηγόροι;

Κώστας Παμπαλλής: Διοριστήκαμε με τον Στέλιο τον Ναθαναήλ την ίδια μέρα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, τον κ. Ναθαναήλ.

Κώστας Παμπαλλής: Μαζί την ίδια μέρα. Στην προηγούμενη φουρνιά το '86 ήταν ο Μύρων Νικολάτος, ο Μιχάλης Φωτίου, η Έφη Παπαδοπούλου και ο Γιώργος Ερωτοκρίτου. 6 μήνες μετά από εμάς διορίστηκε ο Κώστας Κληρίδης.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα. Άρα είσαστε έτσι της ίδιας εποχής, του '85, '86, '87. Εκείνης της εποχής.

Κώστας Παμπαλλής: Όλοι φίλοι από το επάγγελμα της ίδιας ηλικίας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Και ο πρώτος σας...

Κώστας Παμπαλλής: Με τον κ. Νικολάτο είμαστε από το δημοτικό μαζί.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Και ο πρώτος σας διορισμός κύριε πρόεδρε πού ήταν;

Κώστας Παμπαλλής: Στη Λεμεσό.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πώς ήταν να πηγαίνετε, να έρχεστε τότε; Ήταν δύσκολη η διαδρομή.

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Ναι, τότε ήταν πολύ δύσκολος ο δρόμος για να τον κάνει κάποιος. Αν θυμάστε χρειάζονται ώρες. Στο μεταξύ μετά παντρεύτηκα με τη Μαρία και εγκατασταθήκαμε Λεμεσό διότι η Μαρία ήταν ήδη Λεμεσό. Και αρχίζει πλέον ο προβληματισμός σε περίπτωση μετάθεσης θα μετακομίσουμε ή θα μείνουμε εδώ και θα πηγαينوέρχομαι; Ειδικώς όταν υπάρχουν παιδιά στη μέση τα πράγματα γίνονται δύσκολα. Άρα έμεινα Λεμεσό και πηγαينوερχόμουν οπουδήποτε είχα μετατεθεί Πάφο, Λευκωσία, Λάρνακα, Ανώτατο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πρέπει να κόψατε πολλά χιλιόμετρα κ. Πρόεδρε.

Κώστας Παμπαλλής: Πάρα πολλά. Κατέστρεψα πολλά αυτοκίνητα. Αυτό είναι δεδομένο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Για αυτό έχετε και λατρεία με τα αυτοκίνητα νομίζω.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι βέβαια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι αλλά και η Μαρία ταξίδευε, αφού ήταν στην εισαγγελία. Δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Και η Μαρία συχνά ταξίδευε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πηγαίνοερχόταν Λευκωσία. Και μετά που έγινε υπουργός πάλι το ίδιο. Οπότε ήταν...

Κώστας Παμπαλλής: Ευτυχώς είχαν έρθει τα κινητά τηλέφωνα και έτσι μπορούσαμε να...

Χριστόφορος Χριστοφή: Να συννεοάστε. Και οικογένεια πότε φτιάξατε; Πείτε μας έτσι λίγο για τα παιδιά σας και λοιπά. Πόσα παιδιά έχετε.

Κώστας Παμπαλλής: Έχω τρία παιδιά. Έχω ένα γιο ο οποίος από τον πρώτο μου γάμο ο οποίος είναι 42 ετών. Και έχω και δύο κορίτσια μαζί με τη Μαρία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Η Νεφέλη που είδα πριν είναι η μικρή;

Κώστας Παμπαλλής: Η Νεφέλη είναι η μικρή η οποία είναι πάντοτε έτοιμη και πρόθυμη να βοηθήσει σε όλα αυτά τα ηλεκτρονικά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Τα οποία γνωρίζει που εσείς δεν τα γνωρίζετε κύριε πρόεδρε πρέπει να πούμε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Οπότε διορίζετε το '87 στη Λεμεσό. Τότε ήταν μία εποχή που άρχισε και η δημοκρατία να βρίσκει τα πόδια της μετά τον πόλεμο του '74 νομίζω. Πώς ήταν η εμπειρία τότε, τα δικαστήρια; Ήταν και πιο λίγες οι υποθέσεις. Δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν πιο λίγες οι υποθέσεις. Υπήρχε πολύ έγκλημα βέβαια τότε στη Λεμεσό ειδικά. Ήταν μία περίοδος που υπήρχαν διάφορες φατρίες οι οποίες δρούσαν στη Λεμεσό, αλλά γενικώς οι υποθέσεις ήταν πολύ πιο λίγες απ' ό,τι τα τελευταία χρόνια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εμείς συζητούμε κύριε πρόεδρε τους τελευταίους μήνες για τα προσόντα να γίνει κάποιος δικαστής και λοιπά, διορισμούς και όλα αυτά. Βέβαια αλλάξαν οι εποχές. Τότε εσείς όταν διοριστήκατε, κάνατε κανένα course, κανένα... εισαγωγή ξέρω εγώ κάτι; Ή απλά από δικηγόρος βρεθήκατε την άλλη μέρα στην έδρα και έπρεπε εσείς να διαχειριστείτε και το δικαστήριο και τη συμπεριφορά και τα πάντα;

Κώστας Παμπαλλής: Σου λένε τη Δευτέρα ξεκινάς και κάθεσαι πάνω στην έδρα.

Κώστας Παμπαλλής: Να φανταστείτε την πρώτη μέρα που έπρεπε να κάτσω στην έδρα, μπήκα στο δικαστήριο μετά από αρκετό προβληματισμό, ασχολούμουν με τροχαία. Σηκώνεται η πρώτη υπόθεση. Παραδέχεται ο κατηγορούμενος, εκθέτει τα γεγονότα η αστυνομία, η υπεράσπιση λέει τα δικά της και υπήρξε μία σιωπή. Και ξαφνικά ο κλητήρας μου λέει: "Εσείς πρέπει να πείτε". Διότι εγώ μαθημένος ως δικηγόρος περίμενα. Μου λέει "εσείς πρέπει να πείτε". Εντάξει εκεί έτσι ξεκινήσαμε εμείς. Δεν υπήρχε καθόλου προετοιμασία. Αλλά η σκληρή δουλειά την οποία κάνει ο δικαστής και η σοβαρή και αναγκαία προετοιμασία η οποία γίνεται για τις υποθέσεις, βοηθάει πάρα πολύ στη διεκπεραίωση των υποθέσεων της επόμενης ημέρας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πώς λειτουργούσατε δηλαδή εσείς;

Κώστας Παμπαλλής: Πάντα είχε προετοιμασία την προηγούμενη ημέρα να βρεθούν οι υποθέσεις, να γίνει μία μελέτη, να παρθούν κάποιες σημειώσεις. Δε μπορείς να διεκπεραιώσεις τη δουλειά σου την επόμενη μέρα το πρωί, διότι είναι τόσα πολλά τα πράγματα τα οποία εγείρονται τα οποία πρέπει να διεκπεραιωθούν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Διότι δε μπορεί να περιμένει ο κόσμος και οι δικηγόροι. Οι δικηγόροι έχουν δουλειές παντού. Και εσύ θέλεις να ξεμπερδέψεις γρήγορα με τα προδικαστικά για να μείνει και κάποιος χρόνος για εκδίκαση ακροάσεων. Διότι βασικά είναι οι ακροάσεις που ενδιαφέρουν, όχι τα μικροπράγματα που γίνονται και αποτελούν την πιο χρονοβόρα δουλειά για το δικαστή.

Χριστόφορος Χριστοφή: Άρα σημαντική προετοιμασία από πριν. Τότε τι φόρτο εργασίας είχε ο επαρχιακός δικαστής; Πόσες ας πούμε υποθέσεις; Στην αστική δικαιοδοσία, να μην πάρουμε τα ποινικά.

Κώστας Παμπαλλής: Τον πρώτο χρόνο που έκανα τροχαία, ιδιωτικές ποινικές, γεωργικές ασφαλίσεις και τα λοιπά, άδειες ήταν ένα συνονθύλευμα, είχα διεκπεραιώσει περίπου 38.500 υποθέσεις. Στην πολιτική δικαιοδοσία τα πράγματα ήταν πιο καλά. Τα πράγματα ήταν πιο καλά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δεν ήταν πιο δύσκολο όμως το Civil παρά το ποινικό; Το ποινικό είναι πιο...

Κώστας Παμπαλλής: Το Civil ήθελε πολύ περισσότερη προετοιμασία. Διότι η μελέτη των δικογράφων, οι ενδιάμεσες αιτήσεις, που για μένα είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα που υπάρχει στη δικαιοσύνη στις καθυστερήσεις είναι οι ενδιάμεσες διαδικασίες οι οποίες πολλές φορές

καταντούν για τους δικηγόρους αυτοσκοπός. Δεν είναι σκοπός να τελειώσει η υπόθεση, αλλά να διεκπεραιώσουν όσο περισσότερες ενδιάμεσες διαδικασίες οι οποίες βεβαίως αποφέρουν και σημαντικά έσοδα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Υπάρχει κατάχρηση δηλαδή από τους δικηγόρους κύριε πρόεδρε νομίζετε πάνω σε τούτο, έτσι γενικά ομιλούντες;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Δε θα ήταν σωστό να κατηγοριοποιήσουμε και να καταλήξουμε σε συμπέρασμα ότι φταίνε οι δικηγόροι. Όχι. Το όλο σύστημα επιτρέπει και στους δικηγόρους. Οι παλαιότεροι θεσμοί πολιτικής δικονομίας που τώρα βεβαίως είμαστε στο στάδιο θέσπισης των καινούργιων, επέτρεπε την καταχώρηση ενδιάμεσων αιτήσεων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, με αποτέλεσμα οι δικηγόροι να το εκμεταλλεύονται αυτό το θέμα. Ο δικαστής από την άλλη δε μπορεί να μην ασχοληθεί με την ενδιάμεση αίτηση η οποία ενδεχομένως να έχει συνέπεια. Δηλαδή να σας πω ένα παράδειγμα. Προήδρευα οικογενειακού εφετείου και βρήκα υπόθεση το 2018 του 2007 η οποία δεν είχε συμπληρωθεί και είχε 29 ενδιάμεσες αποφάσεις. Όταν μελέτησα τον φάκελο διαπίστωσα ότι καταχωρούσε ο ένας μία, μόλις τελείωνε, καταχωρούσε ο άλλος και πήγαινε το πράγμα έτσι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πρέπει να είχε ψωμί πολύ η υπόθεση.

Κώστας Παμπαλλής: Πολύ ψωμί. Κάλεσα τον δικαστή και του είπα πώς κατά την άποψή μου θα έπρεπε να το χειριστεί για να συμπληρωθεί η υπόθεση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως τώρα μην ξεχνούμε -δεν πρέπει να ξεχνούμε- ότι υπάρχουν ενδιάμεσες αιτήσεις και ιδιαίτερα τα συντηρητικά διατάγματα τα οποία είναι πολύ πολύπλοκα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είναι ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν είναι η παλιά εποχή που εκδιδόταν ένα διάταγμα για να δεσμεύσεις ένα κτήμα, ένα αυτοκίνητο. Σήμερα η πολυπλοκότητα είναι... υπάρχει τεράστια διαφορά η οποία αναγκάζει τους δικαστές να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί. Διότι είναι πολύ δύσκολο να εκδώσεις ένα διάταγμα. Αλλά για εμένα το δυσκολότερο είναι πρέπει να το δικάσεις και να το δικάσεις στον πιο σύντομο δυνατό χρόνο διότι διαφορετικά μπορεί να καταστραφεί μία επιχείρηση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έχουμε πρόβλημα όμως, ξέρετε ότι υπάρχει θέμα καθυστέρησης και στα interim orders. Όμως να πάμε έτσι πίσω. Ήσασταν επαρχιακός δικαστής στη Λεμεσό. Ξεκινάτε, αποκτάτε εμπειρίες. Χαλάσατε φιλίες τότε με τους δικηγόρους; Το ότι γίνατε δικαστής πλέον και ήσασταν πλέον στην έδρα; Ή συνέχισε να υπάρχει η καλή σχέση;

Κώστας Παμπαλλής: Η καλή μου σχέση με τους φίλους μου τους δικηγόρους διατηρήθηκε. Και ποτέ δεν ήρθε φίλος μου δικηγόρος -όχι να μου ζητήσει- να μου πει οτιδήποτε που έχει σχέση με την υπόθεση. Αυτή ήταν η σχέση μου με τους δικηγόρους και αυτή η σχέση διατηρήθηκε στα 34 χρόνια που ήμουν δικαστής. 33 χρόνια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δεν έτυχε κύριε πρόεδρε κανένας καμιά φορά να έρθει να σας πει ξέρεις δεξ την τούτη την υπόθεση κάπως και λοιπά; Κανένας δικηγόρος;

Κώστας Παμπαλλής: Ήξεραν ότι δεν πρόκειται να κάνω κάτι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Σημαντικό τούτο. Είναι και προς τιμήν των δικηγόρων αυτό για να είμαστε δίκαιοι. Δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Για αυτό σας λέω. Για αυτό δεν χάλασαν οι σχέσεις μου με τους δικηγόρους. Ουδέποτε ήρθε δικηγόρος φίλος μου να μου πει οτιδήποτε για υπόθεση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Τότε το monitoring πώς ήταν από το Ανώτατο, δηλαδή πώς έλεγγε τους επαρχιακούς; Κάνετε εκθέσεις όπως κάνουν τώρα; Πόσες υποθέσεις δικάσατε, πόσο παραγωγικότητα και λοιπά;

Κώστας Παμπαλλής: Θα σας πω. Η ευθύνη είχε εναποτεθεί αρχικώς στους διοικητικούς προέδρους. Οι διοικητικοί πρόεδροι είχαν την ευθύνη να παρακολουθούν και να ετοιμάζουν σε συνεννόηση με το πρωτοκολλητήριο τις εκθέσεις. Κάθε διμηνία, κάθε εξαμηνία, κάθε χρόνο. Όλα αυτά πήγαιναν στο Ανώτατο Δικαστήριο το οποίο κατά καιρούς, υπήρχαν δικαστές οι οποίοι ασχολούνταν με διάφορες επαρχίες και γινόταν αυτή η παρακολούθηση. Βεβαίως ξέρω από την πείρα μου στο Ανώτατο Δικαστήριο ότι υπήρξε χαλάρωση σε πάρα πολλούς τομείς για διάφορους λόγους, με αποτέλεσμα να είμαστε εδώ που είμαστε σήμερα. δύσκολη, πολύ δύσκολη στιγμή για τα δικαστήρια. Να συσσωρευτεί σαν εργασία τεράστια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είναι χιλιάδες υποθέσεις.

Κώστας Παμπαλλής: Μαγική λύση δεν υπάρχει, αλλά πρέπει να προχωρήσει. Δε μπορεί να μείνει έτσι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Λοιπόν έρχονται πάρα πολλά μηνύματα κ. πρόεδρε. Μας βλέπει πάρα πολύς κόσμος πρέπει να σας πω. Έτσι ενδεικτικά να σας διαβάσω κάποια μηνύματα συναδέλφων διότι τα στέλνουν. Δεν ξέρω αν τα βλέπετε. Ο Μιχάλης Κλεόπας λέει εξαιρετικός δικαστής και άνθρωπος. Κυριάκος Πέτρου: Χαιρετίζω τον Χριστόφορο και τον καλεσμένο του. Η Νίκη Ξενοφώντος: Εξαιρετικός και σαν άνθρωπος και σαν δικαστής. Ο Γιάννης Ιωάννου ο συνάδελφός μας: Κύριος με κεφαλαία. Κέρδισε την εκτίμηση μας με το σπαθί του και την ευγένειά του. Ικανότατη επιλογή φίλε Χριστόφορε. Χρυσανγή Αργυρού: Συγχαρητήρια και στους δύο. Ζήνωνας Σεβέρης: Πρέπει να είναι φίλος σας τούτος; Παρότι μη Νομικός παρακολουθώ τη συνέντευξη. Αγαπητός και εξαίρετος ο κ. Παμπαλλής. Ορέστης Νικολάου: Η ειλικρίνεια του είναι αξιοθαύμαστη. Ευάγγελος Χειμώνας: Χαιρετώ τον λίαν αγαπητό πρώην δικαστή του Ανωτάτου κ. Παμπαλλή. Περήφανος, αξιοπρεπής, αυστηρός, δίκαιος, ανθρώπινος και άλλα πολλά. Τον εκτιμώ βαθύτατα. Υπάρχει έτσι μία διάχυτη αγάπη και εκτίμηση που φαντάζομαι την εισπράττετε κ. πρόεδρε και εσείς. Δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Και πρέπει να σας πω ότι την εισέπραττα και καθ' όλην τη διάρκεια της δικαστικής μου καριέρας. Υπήρξα 10 χρόνια δικηγόρος και μάλιστα δικηγόρος που ασχολείτο πάρα πολύ με το δικαστήριο. Ξέρω και ήξερα και ποτέ δεν ξέχασα τον τρόπο με τον οποίο σκέφτονται οι δικηγόροι. Και προσπαθούσα να ανταποκριθώ σωστά στο ρόλο μου σαν δικαστής χωρίς να παραγνωρίζω το γεγονός ότι οι δικηγόροι είναι επαγγελματίες, κάπου και εκείνοι πρέπει να εργαστούν.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Επειδή περάσατε από τα παπούτσια του δικηγόρου, δηλαδή από τη θέση του ιδιώτη δικηγόρου που έχει και την πίεση και του πελάτη και του εισοδήματος και λοιπά. Οπότε...

Κώστας Παμπαλλής: Πείραζα πάντα τους δικηγόρους. "Να είστε ειλικρινείς μαζί μου διότι ξέρω πώς σκέφτεστε. Πριν μου πείτε ξέρω πώς σκέφτεστε".

Χριστόφορος Χριστοφή: Όταν ξεκινήσατε τα τροχαία, θυμάστε ας πούμε την πρώτη ποινή φυλάκισης που βάλατε;

Κώστας Παμπαλλής: Η πρώτη ποινή φυλάκισης ήταν μια δύσκολη... ήταν ένα ατύχημα με βάση το άρθρο 210 του Ποινικού Κώδικα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, αλόγιστη συμπεριφορά.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι, απερίσκεπτη πράξη του άρθρου 210. Ήταν η πρώτη φορά που έβαλα φυλακή.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και πώς ήταν το αίσθημα;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Από τη μια όταν είσαι δικαστής, έχεις να σταθμίσεις αφενός μεν τον κατηγορούμενο, την πράξη του, αλλά δε μπορείς να ξεχνάς και τις συνέπειες τις οποίες είχε η πράξη. Και πάντοτε... είχα πάντοτε στο μυαλό μου ότι ο πρωτόδικος δικαστής είναι η εικόνα της κοινωνίας. Δεν είναι το εφετείο. Το τι κάνει ένας δικαστής και πώς εκδηλώνεται είναι η εικόνα των δικαστηρίων προς τα έξω. Άρα δε μπορεί η ποινή να είναι είτε δυσανάλογα μεγάλη είτε πάρα πολύ μικρή, που να μην αντιπροσωπεύει το περί δικαίου αίσθημα το οποίο υπάρχει στον κόσμο και το οποίο είσαι υποχρεωμένος να το παρακολουθείς, να το εισπράττεις. Κάτι το οποίο προσπαθούσα να κάνω.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Τυχαίνει όμως ας πούμε ένας δικαστής κύριε πρόεδρε τη νύχτα να μην κοιμάται επειδή έβαλε κάποιον φυλακή; Εσάς σας έτυχε έτσι περίπτωση; Ή να μην κοιμάται και να έχει άγχος για μία δίκη που θα κάνει την επόμενη ημέρα που είναι σοβαρή υπόθεση και επηρεάζει δικαιώματα των ανθρώπων; Τυχαίνουν αυτά;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Οι πιο δύσκολες υποθέσεις που αντιμετώπισα ήταν στο κακουργιοδικείο όταν είχαν σχέση με σεξουαλικά αδικήματα με μωρά.

Κώστας Παμπαλλής: Εκεί είναι πάρα πολύ δύσκολη, είναι πάρα πολύ δύσκολη η δουλειά του δικαστή. Ιδιαίτερος όταν ήμουν πρόεδρος του κακουργιοδικείου, σε μία προσπάθεια να είσαι όσο το δυνατόν μακριά από συναισθήματα. Και τότε έπρεπε να καταθέσουν οι ανήλικοι ενώπιον του δικαστηρίου. Δεν είναι όπως τώρα που σε μεταγενέστερο στάδιο υπήρχε δυνατότητα ηλεκτρονικά

να παραδώσει τη μαρτυρία. Αυτά ήταν δύσκολα. Εγώ δεν κοιμήθηκα για πολιτική υπόθεση, όχι ποινική.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποια; Ή δεν μπορείτε να μας πείτε;

Κώστας Παμπαλλής: Θα σας πω.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πέστε μας.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν μία εμπειρία ζωής εκείνη η υπόθεση διότι το '99 μετατέθηκα στην Πάφο και βρήκα μία υπόθεση η οποία ήταν 10 χρόνων. Η περιβόητη υπόθεση ΑΡΑΚ. Έτσι είναι γνωστή, έτσι την είχαμε ονομάσει. Ξεκινήσαμε την ακρόαση το Σεπτέμβριο του '99, συμπληρώθηκε 3 Μαρτίου του 2001.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πόσοι μάρτυρες ήταν;

Κώστας Παμπαλλής: Οι μάρτυρες ήταν πάρα πολλοί, ήταν 250 τεκμήρια. Μέχρι και χώμα μας είχαν φέρει. Ήταν 5.500 δικές μου σημειώσεις. Και τότε οι αποφάσεις εκδίδονταν από τις σημειώσεις του δικαστή. Δεν είχαμε στενογραφημένα πρακτικά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Στενογράφο, ναι.

Κώστας Παμπαλλής: 3 του Σεπτεμβρη του 2001 τελείωσε, 10 του Σεπτεμβρη πήγα κακουργιοδικείο.

Κώστας Παμπαλλής: Και έπρεπε να εκδώσω την απόφαση. Θυμάμαι ότι Σαββατοκύριακα ολόκληρα δούλευα για αυτήν την υπόθεση για πάρα πάρα πολύ καιρό.

Χριστόφορος Χριστοφή: 5.500 σε σελίδες εννοάτε σημειώσεις;

Κώστας Παμπαλλής: Με συγχωρείτε;

Χριστόφορος Χριστοφή: Εννοάτε 5.500 σελίδες σημειώσεις;

Κώστας Παμπαλλής: 5.500 χειρόγραφες δικές μου σημειώσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σελίδες.

Κώστας Παμπαλλής: Σελίδες.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και εφεσιβλήθηκε η απόφαση σας ή ήταν...;

Κώστας Παμπαλλής: Εφεσιβλήθηκε. Θα σας πω. Εμένα δε με απασχολούσε η έφεση. Εμένα με απασχολούσε να τελειώσω την υπόθεση να φύγει από εμένα. Από εκεί και πέρα το Εφετείο λειτουργεί με άλλο τρόπο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Όμως είπατε ότι σας προκάλεσε άγχος αυτή η υπόθεση. Είναι λόγω του ότι ήταν μεγάλη η υπόθεση η οποία έπρεπε να τελειώσει ή τα δικαιώματα ήταν τέτοια που επηρεάζονταν...;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι όχι. Η διαδικασία μου προκαλούσε άγχος διότι στα πλαίσια αυτής της υπόθεσης είχα εκδικάσει όλων των ειδών τις ενδιάμεσες αιτήσεις. Ότι αίτηση υπήρχε στους πολιτικής δικονομίας είχε εγερθεί. Και φανταστείτε είχε εγερθεί το *duces tecum*.

Κώστας Παμπαλλής: Ένα πράγμα το οποίο εγώ δεν είχα ακούσει ποτέ ούτε ως δικηγόρος ούτε ως δικαστής.

Χριστόφορος Χριστοφή: *Subroena duces decum*.

Κώστας Παμπαλλής: *Subroena duces decum* και έπρεπε να ασχοληθώ και με αυτό. Αυτό μου προκαλούσε το άγχος διότι συνεχώς -συνεχώς και αδιαλείπτως- είχαμε ενδιάμεσες αιτήσεις.

Κώστας Παμπαλλής: Και βεβαίως μετά να γραφτεί η απόφαση.

Κώστας Παμπαλλής: Εκπροσωπούνταν όλοι οι διάδικοι από δικηγόρο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποιοι; Θυμάστε τους δικηγόρους ποιοι ήταν;

Κώστας Παμπαλλής: Οι δικηγόροι ήταν Χρυσσαφίνης & Πολυβίου, Αντώνης Ανδρέου από τη μία και Κώστας Τσιρίδης από την άλλη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, βαρύ πυροβολικό.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι! Και όλοι αυτοί ερχόντουσαν στην Πάφο βέβαια για την υπόθεση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και τότε στην Πάφο ήταν το καινούργιο το κτίριο ή ήταν τα παλιά; Νομίζω ήταν το καινούργιο το κτίριο.

Κώστας Παμπαλλής: Το καινούργιο. Εγώ δεν είχα φτάσει το παλιό κτίριο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι ναι. Μια και τα λέμε τούτα, ας πούμε ένας δικαστής πρέπει να αποστασιοποιείται από την κοινωνία κύριε πρόεδρε; Να είναι ας πούμε υπεράνω από εμάς για να αποφασίσει; Ή πρέπει να είναι μέρος της κοινωνίας και να συναισθάνεται τι νιώθει ο κόσμος, πώς ζει ο κόσμος, τις δυσκολίες του και όλα αυτά; Πώς πρέπει να λειτουργεί για να είναι σωστός;

Κώστας Παμπαλλής: Ο Δικαστής δε μπορεί να απομονωθεί. Δεν πρέπει να απομονωθεί. Πρέπει να ζει στον κόσμο, πρέπει να αντιλαμβάνεται τι συμβαίνει, τα βάσανα του κόσμου, τις ανησυχίες, αλλά ταυτόχρονα με μία απόσταση. Να βλέπει τα πράγματα από μία απόσταση. Δε μπορεί να... Αλλάζει η ζωή σου όταν διοριστείς δικαστής.

Χριστόφορος Χριστοφή: Γιατί πρέπει να αλλάζει; Γιατί πρέπει να αλλάζει; Δηλαδή και μένα φίλοι μου που διορίστηκαν δικαστές, κόψαμε, να μη βρεθούμε, να μην πει ο ένας, να μην πει ο άλλος. Γιατί υπάρχει τούτο μανία ας πούμε, τούτο το πράγμα;

Κώστας Παμπαλλής: Δεν είναι μανία. Να σας πω δεν είναι μανία. Ζούμε σε μία πολύ μικρή κοινωνία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Δημιουργούνται... Εάν κάποιος έχει ιδιαίτερες σχέσεις με κάποιον δικηγόρο, αυτόματα δημιουργείται η εντύπωση ότι μπορεί να...

Χριστόφορος Χριστοφή: Επηρεάσει;

Κώστας Παμπαλλής: Να είναι μεροληπτικός ή να τον επηρεάσει στην υπόθεση. Αλλά δε μπορεί όμως ο δικαστής να είναι μακριά από το τι συμβαίνει στον κόσμο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Σαν τούτο που λένε ας πούμε ότι οι δικαστές δεν επηρεάζονται, ότι μπορεί να γίνεται χαμός στις εφημερίδες, στις τηλεοράσεις και έχουν να δικάσουν μία υπόθεση και λέει μα, το δικαστήριο θα κρίνει αντικειμενικά και απροσωπόληπτα και λοιπά. Ισχύει τούτο το

πράγμα όμως μεταξύ μας; Δηλαδή πώς μπορεί κάποιος να πει εγώ έκλεισα τα αυτιά μου και δε βλέπω τι γίνεται στην κοινωνία; Δηλαδή...

Κώστας Παμπαλλής: Ισχύει, ισχύει. Διότι ο δικαστής είναι υποχρεωμένος να αποφασίσει με βάση τα γεγονότα που τίθενται ενώπιον του. Δε μπορεί ο δικαστής να χρησιμοποιήσει γεγονότα τα οποία άκουσε ή αντιλαμβάνεται ότι υπάρχουν εάν δεν υπάρχει σαφής και αποδεκτή μαρτυρία επί της οποίας θα στηριχθεί για να καταλήξει στα συμπεράσματά του. Αφού την αξιολογήσει, να καταλήξει στα συμπεράσματά του. Δεν είναι... Δε μπορεί να χρησιμοποιήσει... Βεβαίως δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι το κοινωνικό υπόβαθρο του καθενός από εμάς και ο διαμορφωθείς χαρακτήρας του καθενός από εμάς επηρεάζει την κρίση μας και βγαίνει στις αποφάσεις μας. Αλλά η περιρρέουσα ατμόσφαιρα για κάποιον, όχι δεν... Οι δικαστές συν τω χρόνω μαθαίνουν να μην το λαμβάνουν υπόψη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Συμφωνώ με αυτό που είπατε. Ότι ας πούμε οι καταβολές κάποιου ή η διαδρομή του... Ας πούμε εσείς ήσασταν από μία οικογένεια, δεν είχατε σχέση με δικαστές. Βρεθήκατε εκεί που βρεθήκατε μόνος σας χωρίς βοήθεια, χωρίς δεκανίκια. Ένας άλλος ο οποίος ήταν γιος δικηγόρου, ήταν από τζάκι που λέμε, είχε σπουδές σε πανεπιστήμια ξέρω γω ακριβά και λοιπά, σίγουρα δεν βλέπει τα πράγματα με τον ίδιο τρόπο που τα βλέπει κάποιος άλλος που έχει άλλο σημείο αφετηρίας. Αυτό το πράγμα δεν αποτυπώνεται και στις αποφάσεις διότι είναι διαφορετικός ο τρόπος σκέψης;

Κώστας Παμπαλλής: Σαφώς, σαφώς. Θα το δείτε στις αποφάσεις. Βγαίνει ένα κομμάτι από εμάς σε κάθε απόφαση. Δεν είναι απλή σταχυολόγηση γεγονότων και συμπερασμάτων. Δεν είναι. Θα το δείτε πολλές φορές και στις ποινές. Δηλαδή άλλο πώς κάποιος αντιλαμβάνεται ένα αδίκημα και άλλο πώς το αντιλαμβάνεται κάποιος άλλος το αδίκημα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Και αυτό βγαίνει μέσα από τις αποφάσεις μας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δεν είναι μηχανιστική η προσέγγιση εν πάση περιπτώσει.

Κώστας Παμπαλλής: Όχι, όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Συμφωνώ σε τούτο.

Κώστας Παμπαλλής: Εξ ου και πάντοτε, και πάντοτε το πρώτο πράγμα το οποίο μας έλεγαν οι παλαιότεροι δικαστές "Μην αποφασίζεις κάτι αν δεν είσαι σίγουρος. Αφήστ' το αύριο".

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Σκέψου το και μετά. Διότι αν καταλήξεις γρήγορα σε ένα συμπέρασμα μπορεί να είναι λανθασμένο. Άστο να το σκεφτείς λίγο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ε... Και σε 10 χρόνια περίπου από το διορισμό σας προάγεστε σε Ανώτερο Επαρχιακό που ήταν καλή περίοδος 10 χρόνια να πάρεις προαγωγή. Δεν είναι; Εννοώ...

Κώστας Παμπαλλής: Ω, ναι βέβαια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Περιμένετε ότι ήταν να πάτε πιο γρήγορα ή ήταν στη σωστή περίοδο;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Να σας πω υπήρξαν κάποιες συγκυρίες. Δηλαδή εκκενώθηκαν διάφορες θέσεις χωρίς να τις αναμένουμε, με αποτέλεσμα να...

Χριστόφορος Χριστοφή: Αλλά και σε δύο χρόνια γίνετε πρόεδρος. Δηλαδή '95 Ανώτερος, '97 Πρόεδρος.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι, ακριβώς έτσι ήταν. Έγιναν κάποιες μετακινήσεις δικαστών, κάποιος πήγε υπουργός θυμάμαι. Έγιναν διάφορα τέτοια και αυτόματα εκκενώθηκαν θέσεις και έγινα δικαστής του Ανωτάτου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και οι διορισμοί αυτοί γίνονται από το Ανώτατο δικαστήριο. Παίζει ρόλο κύριε πρόεδρε η σχέση που έχει ένας δικαστής με τους Εφέτες για το αν θα προαχθεί ή αν θα κάνει...; Παίζει ρόλο και η προσωπική επαφή ας το πούμε;

Κώστας Παμπαλλής: Όπως ξέρετε σήμερα, μετά από αρκετές συζητήσεις με την GRECO, διότι μαζί με την κυρία Καλησπέρα, τη δικηγόρο της Δημοκρατίας...

Χριστόφορος Χριστοφή: Την Αλεξία.

Κώστας Παμπαλλής: Το Ανώτατο δικαστήριο στην GRECO είχαμε εντονότατες συζητήσεις για πάρα πολλά θέματα. Και βεβαίως επέμεναν και είχαν δίκιο ότι έπρεπε να μπουν θεσμοθετημένα

κριτήρια για τον διορισμό και για την προαγωγή δικαστών. Αυτό το πράγμα έγινε. Δηλαδή σήμερα δεν προάγεται κάποιος διότι έχει καλές σχέσεις με δικαστές του ανωτάτου δικαστηρίου. Λαμβάνεται υπόψη η εργασία του η οποία αποτυπώνεται γραπτώς, εκ των προτέρων κριτήριο γνωστό. Η απόδοση του ή η καθυστέρηση στην έκδοση αποφάσεων που είναι ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο. Όλα αυτά συνθέτουν. Και επίσης παρακολουθούμε τις αποφάσεις των δικαστών εμείς του Εφετείου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πώς τις παρακολουθείτε;

Κώστας Παμπαλλής: Από τις αποφάσεις που έρχονται ενώπιον μας. Δηλαδή βλέπουμε τον τρόπο που σκέφτεται, πώς ενεργεί, αν είναι σωστή ή λάθος. Και αυτό βγαίνει. Γίνεται μία συνέντευξη στην οποία γίνεται προσπάθεια να είναι όσο το δυνατόν πιο μεγάλης διάρκειας για να δώσει τη δυνατότητα στον δικαστή να εκφράσει και να εκφραστεί και καταλήγουμε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εντάξει μου είπατε όμως για το τώρα. Τότε -την τότε εποχή- που ήταν πιο απλά τα πράγματα, δεν έπαιξε ρόλο το διαπροσωπικό στοιχείο;

Κώστας Παμπαλλής: Πάντως εγώ δεν έγινα...

Χριστόφορος Χριστοφή: Δε λέω για σας. Δε λέω για σας. Μιλώ γενικά ας πούμε τι ήταν. Να σας πω διότι και εγώ τότε που ξεκινούσα τη δικηγορία ακούγαμε διάφορα.

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως, δε μπορούμε να το αποκλείσουμε ότι έπαιξαν ρόλο κάποιες σχέσεις για κάποιους ανθρώπους. Βεβαίως. Θα ήταν αστείο να μην το παραδεχτούμε. Αλλά στη δική μου δεν έγινε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Εντάξει, ναι σίγουρα, δεν έχω αμφιβολία ούτε το παίρνω με πρόσωπα. Απλά εγώ εξετάζω το σύστημα. Δηλαδή για χρόνια ας πούμε κύριε πρόεδρε είχαμε τούτο το σύστημα, ότι το Ανώτατο διορίζει δικαστές με μία συνέντευξη το οποίο τούτο το πράγμα είναι... Μπορεί κάποτε να είχε λογική την εποχή τη δική σας που σας φώναξε ο κύριος Πικής και ο κ. Στυλιανίδης, διότι πόσοι δικηγόροι ήσασταν το '80; Αλλά τη σημερινή εποχή και βλέποντας τι κάνουν και άλλες χώρες στην Αγγλία. Στην Ελλάδα έχει Σχολή Δικαστών. Είναι εντελώς ανорθόδοξο τούτο που γινόταν στην Κύπρο με τις συνεντεύξεις. Δηλαδή πώς γίνεται... Εσείς ας

πούμε ήσασταν Εφέτης τόσα χρόνια. Κάνατε φαντάζομαι κάποιους διορισμούς. Μπορούσατε πραγματικά μέσα σε μία συνέντευξη του τετάρτου να καταλάβετε αν κάνει ο άλλος για δικαστής;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Αυτό το θέμα όντως, αυτή η διαδικασία όντως είχε πρόβλημα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Για αυτό και εμείς είχαμε αποφασίσει πολύ πριν την GRECO να εφαρμόσουμε ένα σύστημα διορισμού δικαστών και προαγωγής δικαστών. Και το είχαμε συμπεριλάβει στην έκθεση που ετοιμάστηκε με την προεδρία του κυρίου Ερωτοκρίτου το 2016 την οποία είχαμε δώσει και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την είχαμε δημοσιοποιήσει. Ότι είχαμε αναγνωρίσει ότι έπρεπε να μπει μία νέα διαδικασία διότι οι δικηγόροι πλέον... ο αριθμός των δικηγόρων έχει μεγαλώσει πάρα πολύ. Δεν είναι η παλιά εποχή που τους ξέραμε. Σήμερα εμφανίστηκαν ενώπιον μας δικαστές υποψήφιοι τους οποίους δεν είχα δει ποτέ στη ζωή μου. Άρα έκρινα από τις συστάσεις των δικαστών του Παγκυπρίου. Μόνο ο Γενικός Εισαγγελέας δεν μας έδωσε τότε συστάσεις. Είτε από δικαστές του Ανωτάτου δικαστηρίου συστάσεις. Έρχονταν οι δικαστές οι υποψήφιοι, τους ζητούσαμε και μας έστελναν αποφάσεις τους στις οποίες είχαν λάβει μέρος ήδη και ακολουθούσε ένα interview. Από την πείρα μου σας λέω ότι μπορεί να καταλάβεις και στο interview. Διότι το περισσότερο δεν ήταν μόνο γνωσιολογικό. Διότι δε ζητάς από κάποιον δικηγόρο να ανοίξει το βιβλίο και να του υποβάλεις μία ερώτηση την οποία ούτε εμείς δε θα μπορούσαμε να απαντήσουμε αμέσως. Αλλά τους δίναμε την ευκαιρία να αναπτύξουν μία νομική αρχή.

Χριστόφορος Χριστοφή: Να σας πω ποια είναι η ένστασή μου εμένα πάνω σε αυτή τη διαδικασία και να το σχολιάσετε; Εγώ έγραψα και ένα άρθρο για τούτο το θέμα, νομίζω ήμουν ο πρώτος κύριε πρόεδρε, το 2010. Σε ανύποπτο χρόνο δηλαδή για τα κριτήρια διορισμού των δικαστών που ήταν ένα interview. Και ξεκινώ ως αφετηρία, ένας δικαστής... Καταρχήν πρέπει να μπει κάτω, ποιες είναι οι ιδιότητες ενός καλού δικαστή. Ο δικαστής ο σημερινός είναι μάνατζερ. Πρέπει να διαχειρίζεται χρόνο, πρέπει να διαχειρίζεται ανθρώπους. Πρέπει να είναι καλός Νομικός, πρέπει να είναι καλός να κάνει έρευνα να βρίσκει αποφάσεις και λοιπά. Το διαπροσωπικό, το ψυχολογικό του να μην έχει κόμπλεξ, να μην έχει αυτά. Και υπάρχει μία σύγχυση μέσα στο δικηγορικό κόσμο ότι ένας καλός Νομικός είναι απαραίτητα και καλός δικαστής που δεν ισχύει αυτό το πράγμα.

Κώστας Παμπαλλής: Σωστό.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μπορεί ένας μέτριος Νομικός να είναι εξαιρετικός δικαστής.

Κώστας Παμπαλλής: Σωστό. Οι παλιοί δεν έλεγαν ότι: "Να είναι έντιμος. Αν ξέρει και λίγα Νομικά ακόμα καλύτερα."

Χριστόφορος Χριστοφή: Ακόμη καλύτερα. Ναι, έχει βάση τούτο που είπατε μόλις τώρα ακριβώς διότι αποτυπώνει την κατάσταση.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν θα θέλαμε να... Υπήρξε μία έντονη συζήτηση κατά πόσο θα ήταν σωστό να είχαμε κάνει γραπτές εξετάσεις και τελικά απορρίψαμε την ιδέα γιατί εδώ έχεις να κάνεις με ανθρώπους. Δεν είναι φοιτητές που θα τον βάλεις να γράψει. Την τελευταία φουρνιά που διορίσαμε μεγάλο αριθμό δικαστών -λόγω αδυναμίας δύο συναδέλφων προήδρευσα- είχαμε 128 αιτήσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πότε ήταν τούτο;

Κώστας Παμπαλλής: Τώρα το 2019.

Χριστόφορος Χριστοφή: 128 αιτήσεις ναι.

Κώστας Παμπαλλής: 128 αιτήσεις εκ των οποίων οι 60... Μόνο 65 κλήθηκαν για προφορική συνέντευξη γιατί οι υπόλοιποι δεν είχαν μία σύσταση ούτε από δικαστή ούτε από τον Δικηγορικό Σύλλογο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα.

Κώστας Παμπαλλής: Αντιλαμβάνεστε ότι τι να κάνω γραπτή εξέταση όταν ο ίδιος ο Δικηγορικός Σύλλογος δε συστήνει ένα δικηγόρο για δικαστή; Και περιοριστήκαμε στους ανθρώπους οι οποίοι είχαν τη σύσταση των δικαστών και των δικηγόρων...

Χριστόφορος Χριστοφή: Αναφέρεστε στην περίπτωση που το Ανώτατο δεν βρήκε αρκετούς να διορίσει; Ας πούμε οι θέσεις ήταν 10 και βρήκε 5; Εκείνη η φάση που θυμούμαι;

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν 16... Κανονικά οι θέσεις ήταν 25. Δεν βρήκαμε και κάναμε 10 ή 12, δεν θυμάμαι. Νομίζω 10.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Αλλά πάλι ήταν το interview το κριτήριο κύριε πρόεδρε τότε. Δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Όχι.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν όλα όπως σας είπα. Οι συστάσεις των προέδρων, οι συστάσεις από όλους τους δικαστές παγκυπρώς. Οι αιτήσεις είχαν κυκλοφορήσει σε όλους τους επαρχιακούς δικαστές και ήταν όλοι υποχρεωμένοι να γράψουν σύσταση, αρνητική ή θετική. Αυτό ήταν το ένα στοιχείο. Μετά είχαμε τη συγκεντρωτική εισήγηση του εκάστοτε διοικητικού προέδρου. Ενδεχομένως συστάσεις από δικαστές του Ανωτάτου δικαστηρίου εάν υπήρχαν. Διότι είχαμε και συστάσεις από δικαστές του ανωτάτου δικαστηρίου. Και αμέσως μετά ακολούθησε η προφορική συνέντευξη και στη συνέχεια μία δεύτερη προφορική συνέντευξη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σαν αυτό που λέγεται κύριε πρόεδρε για παρεμβάσεις και λοιπά ισχύει ή είναι κουβέντες;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ας πούμε ότι είπε ο τάδε, τηλεφώνησε, παρεμβάσεις, κόμματα και ούτω καθεξής.

Κώστας Παμπαλλής: Είμαστε... Πολλές φορές στο Ανώτατο Δικαστήριο ο συνάδελφος μας έχει πει ότι μου τηλεφώνησε κάποιος και εκεί ο συνάδελφος εξαιρείται. Αυτόματα εξαιρείται. Αυτή ήταν η τακτική που ακολουθούσαμε. Δηλαδή δε δεχόμαστε να υπάρχει στο τραπέζι μεταξύ μας η οποιαδήποτε υπόνοια ότι κάποιος τηλεφώνησε κάποιου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Καλά γιατί είναι κακό να του τηλεφωνούσε; Δηλαδή εσάς αν σας έπιανε ένας δικηγόρος φίλος σας της ίδιας εμπειρίας και να σας έλεγε ξέρεις Κώστα μου είναι και τούτος ο Χριστοφής και δες το γιατί είναι καλός, είναι κακό αυτό το πράγμα ή είναι εξωθεσμική παρέμβαση;

Κώστας Παμπαλλής: Θεωρώ ότι είναι εξωθεσμική παρέμβαση και να σας πω γιατί.

Χριστόφορος Χριστοφή: Γιατί;

Κώστας Παμπαλλής: Διότι θα μου πείτε εσείς που με ξέρετε για τον Γιάννη. Ο Κώστας, ο Ανδρέας, οι άλλοι 64 δικηγόροι τους οποίους δεν ξέρω, δεν έχουν φίλους τους που μπορούν να μου τηλεφωνήσουν δεν είναι άδικο; Για αυτούς, όχι για τον έναν. Πιστεύω ότι είναι άδικο για τους υπόλοιπους.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πρέπει να το ακούσατε και εσείς πάντως ότι και οι δικαστές οι πρωτόδικοι, οι επαρχιακοί και λοιπά έχουν παράπονο ότι δεν ακούγονται οι συστάσεις τους ή οι διοικητικοί δικαστές και λοιπά. Ότι αγνοούνται από το Ανώτατο. Φαντάζομαι ήσασταν κοινωνός της δυσφορίας που ακούγεται. Που υπάρχει.

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Μην ξεχνάτε ότι είμαστε ένα συλλογικό όργανο δεκατριών ανθρώπων. Φανταστείτε εσείς 13 δικηγόροι -διότι δεν παύσαμε να είμαστε δικηγόροι- με 13 διαφορετικές απόψεις οι οποίες μπορεί να γίνουν και 15 στο τέλος, να συζητούν ένα θέμα. Εκεί αρχίζει η συζήτηση και οι αποφάσεις λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία. Δεν υπάρχει νικώσα ψήφος. Είμαστε όλοι ίσοι, όλοι ο ένας σέβεται την άποψη του άλλου και καταλήγουμε σε ένα συμπέρασμα, λαμβάνοντας υπόψη τις θετικές ή αρνητικές ψήφους. Άρα μπορεί για αυτό να έχουν παράπονο οι δικαστές.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Σωστό, μάλιστα. Άρα υπάρχει εξήγηση. Οι διορισμοί συνήθως κύριε πρόεδρε γίνονται με μεγάλες πλειοψηφίες που διορίζετε τους δικαστές ή είναι οριακές;

Κώστας Παμπαλλής: Δημοκρατικά και οριακές.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και οριακές. Συμβαίνει και οριακές, ναι. Μετανιώσατε για ψήφους...;

Κώστας Παμπαλλής: Η μόνη περίπτωση που υπήρχε αναγκαιότητα ομοφωνίας ήταν με βάση για το διορισμό δικαστή στο διοικητικό δικαστήριο, όπου αν δεν είχε τα 10 χρόνια έπρεπε να υπάρχει ομοφωνία. Διαφορετικά όλες οι άλλες αποφάσεις ήταν από την πλειοψηφία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εκεί στο Διοικητικό πετύχατε τους διορισμούς. Έτσι είναι αποδεκτό, δεν είναι δική μου εκτίμηση. Είναι από τον δικηγορικό κόσμο που σας μεταφέρω τώρα. Βεβαίως

συμφωνώ κι εγώ με τούτη την εκτίμηση, ότι έγιναν καλοί διορισμοί εκεί στο Διοικητικό και φαίνεται και αποτυπώνεται και από τις αποφάσεις και τις διαδικασίες και λοιπά. Τώρα για τις προαγωγές των συναδέλφων σας μπορεί να μη σας τα λένε εσάς των Εφετών, αλλά μουρμουρούν μεταξύ τους οι δικαστές οι επαρχιακοί, οι ανώτεροι, για τον τρόπο που... της διαδικασίας και για το ότι είναι αδιαφανής. Είναι αδιαφανής κύριε Παμπαλλή, δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Γιατί;

Χριστόφορος Χριστοφή: Ε με ποια κριτήρια προάγεται ένας δικαστής;

Κώστας Παμπαλλής: Τις τελευταίες προαγωγές τα τελευταία χρόνια...

Χριστόφορος Χριστοφή: Άστε τις τελευταίες. Πάμε πριν 10 χρόνια, πριν 5.

Κώστας Παμπαλλής: Εντάξει εντάξει. Σας λέω ότι αυτό το πράγμα το είχαμε συνειδητοποιήσει και εμείς. Ήταν απόφασή μας ότι αυτό έπρεπε να αλλάξει πολύ πριν την GRECO. Και σήμερα νομίζω ότι πάμε προς καλύτερο δρόμο όσον αφορά το θέμα των προαγωγών των δικαστών με τη μέθοδο που ακολουθείται.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Είναι όμως πάλι επετηρίδα δηλαδή σειρά. Είναι η ημερομηνία διορισμού και πάει στην ουσία ε;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Έχουμε πολλές φορές ξεπεράσει την επετηρίδα, δεν εφαρμόζουμε την επετηρίδα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Επίσης ένα άλλο θέμα που βρίσκω εγώ εντελώς προβληματικό είναι ότι ο δικαστής που δεν προάγεται δεν έχει θεραπεία. Δηλαδή δεν μπορεί να προσφύγει κάπου. Άλλο προβληματικό θέμα τούτο.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι. Υπάρχει νομολογία η οποία ξεκίνησε από την προσφυγή τότε δικαστή κυρίου Κούρρη και αποφάσισε το Ανώτατο δικαστήριο ότι δεν υπάρχει δυνατότητα διοικητικής προσφυγής. Αυτό το πράγμα γίνεται μία προσπάθεια να αλλάξει.

Χριστόφορος Χριστοφή: Με τη μεταρρύθμιση.

Κώστας Παμπαλλής: Με τη μεταρρύθμιση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Εντάξει.

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως χλωμό το βλέπω αν θα υλοποιηθεί.

Χριστόφορος Χριστοφή: Γιατί το λέτε;

Κώστας Παμπαλλής: Διότι τον Μάρτιο του 2019 σε μία σύσκεψη που είχαμε στο Προεδρικό, απουσία των δικηγόρων και παρουσία του υπουργού, συμφωνήθηκαν ο τρόπος με τον οποίο θα εφαρμοζόταν αυτό το σύστημα της μεταρρύθμισης. Όλοι είπαν συμφωνούμε. Και μάλιστα ο τότε Υπουργός Δικαιοσύνης ο κ. Νικολάου μας είχε πει, εγώ είμαι βέβαιος ότι μέχρι το καλοκαίρι θα περάσει και από τη Βουλή. Και τότε είχαμε κανένα προγραμματισμό ότι από το Σεπτέμβριο του 2019 μέχρι τον Ιούλιο του 2020 που θα έφευγε ο Νικολάτος και εγώ με τον διορισμό των 16 Εφετών του Ενδιαμέσου Εφετείου, θα είχαμε 29 δικαστές να ασχολούνται με τις καθυστερημένες υποθέσεις του Εφετείου. Αντιλαμβάνεστε τι εύρος δουλειάς θα μπορούσε να διεκπεραιωθεί τότε. Μετά άρχισαν οι συζητήσεις, οι προβληματισμοί, οι μεταλλάξεις της στάσης του Παγκύπριου δικηγορικού συλλόγου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ένα λεπτό κύριε πρόεδρε. Συζητήθηκε με τους δικηγόρους η μεταρρύθμιση του Ιωνά Νικολάου.

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως, βεβαίως.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δε συζητήθηκε.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν παρουσία του αντιπροέδρου και του γραμματέα, τότε έγινε η τελευταία σύσκεψη. Του αντιπροέδρου και του γραμματέα του Παγκύπριου δικηγορικού συλλόγου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι με τους εκλεγμένους συζητήθηκε, εννοώ η μάζα των δικηγόρων δεν... Εννοώ ο κ. Ιωνάς Νικολάου είχε κάνει στους κατά τόπους συλλόγους, έκανε συσκέψεις ο άνθρωπος. Απλά επειδή φταίμε και εμείς, τότε ήμασταν στον κόσμο μας, στις δουλειές μας. Δεν πήρε κανένας είδηση ότι γινόταν τούτη η θεμελιακή μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης. Ξέρετε πότε το πήραμε είδηση; Πέρυσι που μας έκλεισαν τα γραφεία και μείναμε στα γραφεία μας και είχαμε ώρες πολλές, καταλάβαμε ότι υπάρχουν και τα νομοσχέδια αυτά που...

Κώστας Παμπαλλής: (γέλιο)

Χριστόφορος Χριστοφή: Αλήθεια σας λέω. Όταν ξεκινήσαμε να τα βλέπουμε έγινε μία επανάσταση έτσι εννοώ εντός εισαγωγικών με τους δικηγόρους, οι οποίοι δεν συμφωνούμε με πολλά πράγματα τα οποία προτείνονται. Για παράδειγμα τούτο το deal που έγινε για να γίνει Εφετείο με τους 16 και λοιπά, τούτο το πράγμα σηκώνει πολλή συζήτηση. Και να σας ρωτήσω κάτι άλλο κύριε πρόεδρε. Γιατί δε διορίστηκε ως τώρα ας πούμε πρόεδρος επαρχιακού δικαστηρίου ένας δικηγόρος; Από τη μάχιμη δικηγορία.

Κώστας Παμπαλλής: Όταν εφαρμόσαμε το σύστημα της υποβολής αιτήσεως, μια αίτηση είχαμε μόνο για Ανώτερο επαρχιακό δικαστή από άτομο έξω από τη δικαστική υπηρεσία. Και εγώ είχα - όχι μόνο εγώ- ως Ανώτατο Δικαστήριο είχαμε θέσει σαφέστατα την άποψη και τη γνωστοποιήσαμε στον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογος ότι στο Εφετείο δεν έχουμε καμία -καμία απολύτως- ένσταση να διορίσουμε δικηγόρους. Και δικηγόρους. Δε λέμε ότι μόνο οι δικαστές κάνουν. Αλλά πρέπει να είναι δικηγόροι οι οποίοι να μπορούν να ανταπεξέλθουν σε αυτό το δύσκολο έργο που λέγεται Εφετείο. Διότι το Εφετείο είναι η ραχοκοκαλιά της δημιουργίας της νομολογίας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι αλλά οι δικηγόροι δεν κάνουν αιτήσεις κύριε πρόεδρε επειδή ξέρουν ότι δεν θα τους κάνουντε.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν είναι έτσι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Υπάρχει αυτή η εντύπωση. Υπάρχει αυτή η εντύπωση.

Κώστας Παμπαλλής: Κακώς.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Θυμούμαι ο Δώρος Ιωαννίδης επέμενε, να προσεγγίσετε εσείς κάποιον δικηγόρο. Και είπαμε δεν ξέρω αν είναι σωστό να προσεγγίσεις κάποιον δικηγόρο, να του δημιουργείς την ψευδαίσθηση, την εντύπωση ότι θα διοριστεί και μετά αν δεν διοριστεί να του δημιουργείς πρόβλημα. Διότι σήμερα τα πάντα γνωστοποιούνται. Φανταστείτε... Δηλαδή το βρίσκαμε λίγο έτσι άκομψο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Καλά οι δικηγόροι κύριε πρόεδρε, είναι αδικαιολόγητα που έχουμε την εντύπωση ότι είναι κλειστό το κλαμπ ας πούμε τούτο των δικαστών; Δηλαδή να σας πω το παράδειγμα του Ράλλη Γαβριηλίδη που είναι η μόνη περίπτωση ας πούμε εισαγγελέα που ήρθε στο Ανώτατο και τότε εγώ θυμάμαι κάνανε και απεργία οι δικαστές ή κάνανε συσκέψεις και λοιπά. Έγινε έτσι ένας ψιλοχαμός. Ευτυχώς που δεν είχαμε Facebook τότε, αυτά, να γίνει πολλή φασαρία. Αλλά ήταν τότε η κυρία Παπαδοπούλου πρόεδρος της Ένωσης Δικαστών και θυμούμαι πήγαμε κάτω να κάνουμε τις υποθέσεις και μας είπαν αναβάλλονται. Και συσκέψεις επί συσκέψεων. Τότε εσείς πώς ζήσατε τούτο το περιστατικό;

Κώστας Παμπαλλής: Συμφωνώ ήταν η αρχή, ήταν η πρώτη φορά που έγινε. Αλλά ο Ράλλης αποδείχθηκε μία εξαιρετική επιλογή, όχι μόνο σαν δικαστής, σαν άνθρωπος. Και πιστεύω ότι θα ακολουθήσουν και άλλοι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Εντάξει σεβαστές οι θέσεις και οι εκτιμήσεις σας. Σαν να εισπράττω ότι εσείς διαφωνούσαμε έτσι με τους συναδέλφους σας στο Ανώτατο για διάφορα πράγματα ή κατάλαβα έτσι λάθος; Ήσασταν έτσι λίγο επαναστάτης;

Κώστας Παμπαλλής: Πολλές φορές διαφωνήσαμε για πάρα πολλά πράγματα. Πολλοί συνάδελφοι, όχι μόνο εγώ. Αλλά το βρίσκω ότι αυτό είναι και μία....είναι υγιές στοιχείο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Κανείς δεν προσπαθεί να πείσει... Προσπαθεί να πείσει τον άλλον με επιχειρήματα. Για αυτό και μην ξεχνάτε, ότι καθυστερούν πολλές φορές... Καθυστερεί πολλές φορές η έκδοση μιας απόφασης του Εφετείου λόγω της διαφωνίας που υπάρχει μέχρι να καταλήξουμε σε ένα συμπέρασμα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εσείς στο Ανώτατο πότε διοριστήκατε;

Κώστας Παμπαλλής: Το 2008, τον Οκτώβριο του 2008.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Άρα ήσασταν μέλος των συνθέσεων που δίκασαν πολύ σημαντικές υποθέσεις. Την υπόθεση των κουρεμάτων, την υπόθεση του Ρίγκου Ερωτοκρίτου, μισθούς...

Κώστας Παμπαλλής: Στον Ρίγκο Ερωτοκρίτου δεν έλαβα μέρος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, δε λάβατε μέρος.

Κώστας Παμπαλλής: Λόγω σχέσεων με τον Κώστα τον Κληρίδη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Πώς αποφασίζει το Ανώτατο ας πούμε σε τούτες τις υποθέσεις; Δηλαδή μετά που τελειώνει η υπόθεση κάθεται η Ολομέλεια...; Πώς λειτουργεί το σύστημα; Είναι γραπτώς που συνεννοείστε; Προφορικά; Τι γίνεται;

Κώστας Παμπαλλής: Όπως σας έχω πει ο κάθε δικαστής προετοιμάζεται την προηγούμενη μέρα για την υπόθεση που έχει να εκδικαστεί. Μόλις συμπληρωθεί και επιφυλαχθεί, ο κάθε ένας μελετά από μόνος του και ετοιμάζεται για την απόφαση. Σε κάποιο στάδιο αρχίζουν να ανταλλάσσονται γραπτά κείμενα. Μετά γίνονται συσκέψεις, προφορικές συσκέψεις για να συζητηθούν τα κείμενα. Κι αν καταλήγουμε κάπου, καταλήγουμε. Αν δεν καταλήγουμε, επιστρέφουμε πίσω και ξαναγράφονται κάποιες αποφάσεις, κάποια κομμάτια ώσπου να φτάσουμε σε ένα συμπέρασμα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Σαν όμως ας πούμε στα Εφετεία που από την εμπειρία τη δική μου όταν πας να κάνεις ακρόαση, καταλάβεις ότι από τους 3 ας πούμε ο ένας ξέρει το φάκελο διότι σε ρωτάει, οι άλλοι απλά ακούν. Είναι προσυνηνομημένο από πριν τούτο; Ότι ας πούμε τούτη την υπόθεση να την κάνει ο τάδε; Άρα είναι να διαβάσω εγώ το φάκελο, εγώ θα τη γράψω και να τη δείτε εσείς βεβαίως μετά; Πώς γίνεται ας πούμε η διαδικασία;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Ο καθένας βεβαίως σέβεται τον εαυτό του, δε μπορεί να πάει μέσα στο δικαστήριο και να μην ξέρει τον φάκελο. Αυτό είναι δεδομένο. Δηλαδή πρέπει να ξέρεις τον φάκελο καλύτερα από ό,τι τον ξέρει ο δικηγόρος για να μπορείς να διεκπεραιώσεις μία υπόθεση. Τουλάχιστον εκείνα τα οποία είναι στο φάκελο του Εφετείου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Και μόλις τελειώσουν το Εφετείο αναλαμβάνει ένας να κάνει μία...

Χριστόφορος Χριστοφή: Ένα draft, ένα προσχέδιο;

Κώστας Παμπαλλής: Να κάνει μία προεργασία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δηλαδή δεν είναι προαποφασισμένο από πριν ποιος θα γράψει την απόφαση;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α. Επειδή εγώ έτσι νόμιζα. Σας το λέω.

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Υπάρχει μία... Ακολουθείται μία σειρά, αλλά δεν είναι προαποφασισμένο όχι. Γιατί πολλές φορές θέματα τα οποία μπορεί κάποιος συνάδελφος να έχει περισσότερη εργασία από τον άλλον. Μπορεί να είναι ένα θέμα με το οποίο έχει ασχοληθεί ιδιαίτερος στα ποινικά. Θυμάμαι με το Μιχάλη Χριστοδούλου θα έγραψε πέντε αποφάσεις πάνω σε σεξουαλικά αδικήματα και του είπαμε εσύ θα τις γράφεις, τελεία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι έχεις expertise.

Κώστας Παμπαλλής: Θέλω να πω δεν υπάρχει.... Δεν υπάρχει...

Χριστόφορος Χριστοφή: Προσυνεννόηση.

Κώστας Παμπαλλής: Προσυνεννόηση όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Ούτε στις αναθεωρητικές εφέσεις που κάθεστε 5 εκεί πάλι παίζει κάτι ας πούμε.

Κώστας Παμπαλλής: Με τον ίδιο τρόπο γίνεται.

Χριστόφορος Χριστοφή: Με τον ίδιο τρόπο.

Κώστας Παμπαλλής: Με τον ίδιο τρόπο γίνεται ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Τώρα κάνατε και μία νύξη πριν ότι έχουμε 13 δικηγόρους δικαστές που κάθονται σε μία αίθουσα να αποφασίσουν κάτι. Αν είναι για τις αποφάσεις, τις εφέσεις, είναι η δουλειά μας και είναι αποδεκτό. Όταν όμως έχουν να αποφασίσουν θέματα άλλα διαχειριστικά των δικαστηρίων, υπάρχει δυνατότητα σε ένα 13μελές σώμα με αυτόνομες προσωπικότητες να λαμβάνουν αποφάσεις για να κόβουμε δρόμο κ. Πρόεδρε; Μήπως πρέπει να αλλάξει τούτο το

πράγμα που λέμε, να έχουμε δικαστική υπηρεσία ξεχωριστή; Να έχουμε μάνατζερ στα δικαστήρια, γενικό διευθυντή που να λαμβάνει τις αποφάσεις;

Κώστας Παμπαλλής: Με βάση το νόμο 1/1990 που είχε για τη δημόσια υπηρεσία ο καινούργιος ο τότε νόμος, καινούργιος τότε νόμος προέβλεψε ότι για το προσωπικό υπεύθυνος είναι ο πρόεδρος του Ανωτάτου. Ήταν η μόνη διαφοροποίηση η οποία έγινε και αφαιρέθηκαν κάποιες εξουσίες από το Ανώτατο δικαστήριο και δόθηκαν στον πρόεδρο του Ανωτάτου. Τα υπόλοιπα θέματα τα οποία είναι θέματα διοίκησης ή θέματα πειθαρχικά ή οτιδήποτε άλλο που πρέπει να αποφασίσει το Ανώτατο, αναγκαστικά γίνεται συλλογική προσπάθεια διότι έχει συλλογική ευθύνη το Ανώτατο Δικαστήριο και ατομική. Ο καθένας από εμάς έχει ευθύνη. Δεν είναι αόριστα. Ο καθένας από μας έχει ευθύνη ατομική και συλλογική για το τι συμβαίνει και ποιες αποφάσεις παίρνονται για τα δικαστήρια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι κύριε πρόεδρε αλλά το Ανώτατο δικαστήριο, ας πούμε να πάρουμε το παράδειγμα με τον κορονοϊό που ήσασταν μέλος τότε εσείς γιατί τον Ιούλιο φύγατε, τον Μάρτιο όταν έγινε τούτη η πανδημία περάσαμε μία ολόκληρη φουρτούνα για το αν θα κλείνανε ή δε θα κλείνανε τα δικαστήρια, πότε θα συνεδριάσει το Ανώτατο, πότε θα αποφασίσει, πότε θα κάνει. Είναι η δουλειά των δικαστών του Ανωτάτου δικαστηρίου να κάνουν management κ. Πρόεδρε; Δεν έπρεπε για τούτο το πράγμα να υπάρχει, όπως έχουμε τη δημόσια διοίκηση να έχουμε ένα γενικό διευθυντή δικαστηρίων; Διότι το είπε και ο Dyson και το παραμερίσατε. Ο Dyson γράφει ότι πρέπει να γίνει ανεξάρτητη δικαστική υπηρεσία στην έκθεση του.

Κώστας Παμπαλλής: Συμφωνώ απόλυτα μαζί σας. Και να σας δώσω ένα χρονοδιάγραμμα των εργασιών κάποιου δικαστή του Ανωτάτου δικαστηρίου. Ξεκινά το πρωί με ένα certiorari τα οποία έχουν αυξηθεί κατακόρυφα. Το 2019 που έφυγα εγώ είχαμε 228 certiorari.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δεν μας τα δίνετε τα certiorari. Τα απορρίπτετε όλα διότι υπάρχει τούτη η ιστορία ότι έχετε θεραπεία και λοιπά. Να τα λέμε και αυτά. (γέλιο).

Κώστας Παμπαλλής: Η νομολογία είναι τέτοια που τα περισσότερα δε μπορούν να δοθούν.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Άλλη συζήτηση με τις εφέςιμες ενδιάμεσες,

Κώστας Παμπαλλής: 09:00 – 09:30 δικάζει το Εφετείο. Η ώρα 12:00 θα είναι συνεδρίες των 5μελειών ή της Ολομέλειας, ή συνεδριάσεις του Ανωτάτου δικαστηρίου. Να ασχοληθεί και με διοικητικά και με πειθαρχικά και γενικώς με όλα τα θέματα που εγείρονται. Αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχει ένα τρέξιμο το οποίο συμφωνώ απολύτως μαζί σας ότι πρέπει να διοριστούν διευθυντής ο οποίος να ασχολείται και με το προσωπικό και με τα τρέχοντα θέματα. Αυτό είναι κάτι το οποίο είχαμε θέσει από το 2016.

Χριστόφορος Χριστοφή: Γιατί δε δεχτήκατε την εισήγηση Dyson και να τη βάλουμε και τούτη μέσα στη μεταρρύθμιση τώρα και την αφήσαμε έξω;

Κώστας Παμπαλλής: Υπάρχει στην έκθεση Ερωτοκρίτου του 2016, η δημιουργία γενικού διευθυντή ο οποίος να ασχολείται με αυτά τα θέματα. Δεν περιμέναμε τον... Το είχε πει ο Dyson αλλά το είχαμε συμπεριλάβει ήδη από το 2016.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Απλά κύριε πρόεδρε εγώ εισπράττω μία δυστοκία από τους Εφέτες, μπας και χάσουν εξουσία ας πούμε. Δηλαδή έτσι το εισπράττω. Μπορεί να σας αδικώ. Και ένας λόγος που θέλω να γίνονται τούτες οι συζητήσεις είναι να παίρνουμε και την οπτική τη δική σας. Ξέρετε πόσα μηνύματα μου στέλνουν τώρα, ότι μπράβο στον κύριο Παμπαλλή, μπράβο που τα λέει; Βοηθούν και λοιπά. Να σας τα δείξω και μετά. Αλλά...

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Θυμάστε όταν θεσπίστηκε η διαταγή 30.

Χριστόφορος Χριστοφή: Θυμούμαι. Έχει κανέναν που δεν το θυμάται;

Κώστας Παμπαλλής: Έγινε ολόκληρη ιστορία με σκοπό να περιορίσουμε τη διαδικασία, με σκοπό να γίνει μία σωστή προδικασία. Και έγινε μία συνεδρία στο Hilton όπου ο κύριος Ναθαναήλ ο οποίος είχε ασχοληθεί με το θέμα της διαταγής 30, επιχείρησε να την εξηγήσει. Δεν ξέρω αν ήσασταν εκεί, είχαμε εισπράξει μία απίστευτη εχθρικότητα από τους δικηγόρους σε βαθμό σε επί προσωπικού επιπέδου. Δηλαδή κανείς δεν ασχολήθηκε με τα προβλήματα, τα νομικά προβλήματα της διαταγής 30. Αλλά υπήρχε μία έχθρα απέναντι στους δικαστές γιατί οι δικαστές δε δίνουν αναβολές, γιατί οι δικαστές δεν κάνουν αυτό, γιατί δεν κάνουν εκείνο. Και θυμάμαι ότι είχε παρέμβει ο Δώρος Ιωαννίδης για να διακόψει κάποιους δικηγόρους από τον κακό τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρθηκαν. Και αυτός είναι ένας λόγος για τον οποίο οι δικαστές τους βρίσκετε κάπως επιφυλακτικούς στο να βγαίνουν μπροστά και να συζητούν μαζί σας. Μαζί με τους

δικηγόρους. Παρόλο που είχαμε εξαιρετική συνεργασία με όλους τους τοπικούς συλλόγους και με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο μετά στο Ανώτατο Δικαστήριο. Λύσαμε πάρα πολλά προβλήματα με τη συνεργασία των δικηγόρων. Ακόμη και το θέμα της πανδημίας το οποίο έχετε εγείρει, ο τρόπος λειτουργίας των δικαστηρίων επί πανδημίας Μαρτίου ήταν εισήγηση των δικηγόρων. Και μάλιστα με έντονο τρόπο τη ζήτησαν οι δικηγόροι και τη δεχτήκαμε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι αλλά θυμάστε τότε δε συνεδρίαζε το Ανώτατο. Αν θυμάστε επενέβη ο κ. Κώστας Κληρίδης που ήταν γενικός εισαγγελέας. Είχε γράψει και μία επιστολή ο Πρόεδρος μας ο Δώρος Ιωαννίδης που σπάνια εκδηλωνόταν έτσι εναντίον των δικαστών δημόσια. Ενώ ιδιωτικά έκανε τις παραστάσεις του αλλά ήταν ας πούμε της πολιτικής ότι δεν έπρεπε να βγαίνουν πολλά προς τα έξω. Και έγινε μία μίνι κρίση τότε κ. πρόεδρε. Η αλήθεια αυτή είναι. Και είναι τούτο το πράγμα ένα πρόβλημα. Πρέπει να βρούμε τρόπο να υπάρχει μια νομίζω πιο αμφίδρομη σχέση.

Κώστας Παμπαλλής: Όταν συζητούσαμε με τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο για να βρούμε τρόπους επίλυσης των προβλημάτων που είχαν εγερθεί με την πανδημία, είχαμε συζητήσει την προοπτική ύπαρξης δύο επιτροπών -μόνιμων επιτροπών- μεταξύ δικαστών του Ανώτατου και Παγκυπρίου οι οποίοι να μπορούν να συνεδριάζουν άμεσα. Δηλαδή δύο άτομα από τη μία, 2 ή 3 άτομα από την άλλη για να υπάρχει συνεχής επαφή επίλυσης προβλημάτων. Διότι από τη στιγμή που θα εγερθεί το πρόβλημα μέχρι να συγκληθεί το Ανώτατο δικαστήριο και να αποφασίσει, το πρόβλημα μπορεί να είχε ήδη λυθεί. Αλλά δεν ξέρω εάν αυτή η εισήγηση υλοποιήθηκε ή δεν ξέρω. Από την ημέρα που έχω φύγει δεν έχω επαφή.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Πάντως υπάρχει μία απόσταση μεταξύ δικηγόρων και δικαστών κ. πρόεδρε. Υπάρχει. Δηλαδή βλέπουμε πολλές φορές το Ανώτατο να συμπεριφέρεται και να αποφασίζει ωσάν και δεν έχει επαφή με την πραγματικότητα. Δηλαδή να σας πω κάτι. Σαν τώρα εμείς είμαστε δύο μήνες κλειστοί. Αυτό το πράγμα ένας δικαστής δε θα το ζήσει ποτέ του διότι κάθε τέλος του μήνα θα πληρωθεί.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ένας δικηγόρος όμως που δεν έβγαλε τιμολόγιο, μια ΗΕ1 ένορκη δήλωση να γράψουμε εταιρεία δε μπορούμε διότι είναι κλειστά τα πρωτοκολλητεία. Μία

υπεράσπιση δε μπορούμε να καταχωρήσουμε. Πώς θα χρεώσει ένας που κάνει litigation, να πληρώσει τους υπαλλήλους του, το ρεύμα του; Δηλαδή μπορεί να ακούγονται και κάπως έτσι λαϊκίστικα αλλά δεν είναι. Έχει συναδέλφους που έχουν πρόβλημα. Άρα δεν έπρεπε ας πούμε τώρα το δικαστήριο να συνδράμει, να στηρίξει αυτήν την κατάσταση; Αντί αυτού πέρα βρέχει ας πούμε. Υπάρχει αυτή... Δε θέλω να προσβάλω κανέναν...

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως.

Χριστόφορος Χριστοφή:...αλλά υπάρχει ας πούμε τούτη η κατάσταση. Την περιγράψω έτσι απλά.

Κώστας Παμπαλλής: Δε συζητήθηκε αυτό το θέμα με το Παγκύπριο;

Χριστόφορος Χριστοφή: Συζητείται αλλά δεν συμφωνούμε. Δε συμφωνούν. Σας τα έλεγα και πριν ξεκινήσουμε. Αν θα ξεκινήσει το I-Justice, αν θα είναι παράλληλη καταχώρηση ή με online καταχώρηση. Δεν καταλήξαμε ακόμα σε αυτό το ζήτημα. Και να υπάρχουν απόψεις, είναι σεβαστές, αλλά εγώ μιλώ για το κλίμα που εισπράττουμε. Περιμένουμε κάτι καλύτερο νομίζω από άποψη ως αντιμετώπιση. Δεν ξέρω, εσείς όταν ήσασταν Εφέτης αισθανόσασταν αυτό το πράγμα ότι υπήρχε αυτό; Εκεί πάνω οι θεοί του Ολύμπου λέμε, ότι ήταν όλα μέλι γάλα στον Όλυμπο;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι καθόλου. αντιθέτως έγιναν σοβαρές και πολλές προσπάθειες να λύσουμε προβλήματα. Υπήρχαν όμως και αντικειμενικές δυσκολίες. Μην ξεχνάτε ότι το κράτος μας δεν είχε παραχωρήσει παρά ελάχιστα χρήματα στη δικαιοσύνη για δεκαετίες.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έχετε δίκιο. Έχετε δίκιο.

Κώστας Παμπαλλής: Και φτάσαμε στο σημείο δεν είχαμε στενογράφους, δεν είχαμε προσωπικό, δεν είχαμε... Χίλια δυο προβλήματα τα οποία αντανακλούσαν βεβαίως και στους δικηγόρους διότι επηρεαζόταν και η δουλειά στους δικηγόρους. Το μεγαλύτερο πρόβλημα που υπάρχει στα δικαστήρια κατά την άποψή μου είναι το πρόβλημα των καθυστερήσεων.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποιος ευθύνεται;

Κώστας Παμπαλλής: Εκεί εστιάζεται η όλη... Διότι όταν ένας δικηγόρος περιμένει 10 χρόνια για να τελειώσει μία υπόθεση να εισπράξει, είναι αντικίνητρο για κάποιον να προσφύγει στο δικαστήριο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ασφαλώς.

Κώστας Παμπαλλής: Ο διάδικος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πού οφείλεται κ. πρόεδρε η καθυστέρηση;

Κώστας Παμπαλλής: Ακούστε οι καθυστερήσεις είναι ένα τεράστιο -τεράστιο- θέμα. Αφενός μεν το θεσμικό πλαίσιο, οι θεσμοί πολιτικής δικονομίας για χρόνια ολόκληρα ταλανίζουν τα δικαστήρια. Μην ξεχνάτε ότι είχαμε και το δίκαιο της απόδειξης το οποίο ίσχυε προηγουμένως και έπρεπε να έρθει ο τελευταίος άνθρωπος στο δικαστήριο για να μαρτυρήσει για κάθε στοιχείο ενός εγγράφου το οποίο είναι μία χρονοβόρα διαδικασία. Οι δικηγόροι δε θέλουν να αλλάξουν πράγματα, δε θέλουν να αλλάξουν πράγματα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έτσι νομίζετε;

Κώστας Παμπαλλής: Και μάλιστα το δίκαιο της απόδειξης έγιναν τεράστιες συζητήσεις. Μετά έχουμε, οι δικηγόροι ζητούν αναβολές. Οι δικαστές πολλές φορές τις δίνουν διότι δεν έχουν χρόνο να εκδικάσουν την υπόθεση. Παρόλο που εδώ μπαίνει και το στοιχείο του προγραμματισμού. Αν ένας δικαστής βάλει 6 ακροάσεις την ημέρα δεν υπάρχει πιθανότητα να κάνει. Ούτε να τις κάνει, ούτε να ασχοληθεί μαζί τους.

Χριστόφορος Χριστοφή: Να σας πω πάνω σε αυτό το πράγμα της παραγωγικότητας των δικαστών ένα πράγμα που συζητούσαμε εδώ με συναδέλφους και μου το έστειλαν και εδώ για να σας το ρωτήσω δηλαδή. Τούτο που ξεκινάει ο δικαστής και έχει το πρωί 50-100 φακέλους να κάνει πρώτες εμφανίσεις και κάνει δουλειά ουσιαστικά του πρωτοκολλητή, γραφειακή δουλειά, κάνει τον κλητήρα, αλλάζει ημερομηνίες. Αντί να ξεκινάει την ακρόαση του η ώρα 8:00 το πρωί, να τελειώνει η ώρα 12:00 και η ώρα 12:00 μέχρι τις 2:00 να κάνει τις οδηγίες και τις αυτές. Δηλαδή από άποψη παραγωγικότητας εγώ όταν έρχομαι το πρωί στο γραφείο κάνω εκείνα που πρέπει να συγκεντρωθώ, να κάνω αγόρευση, αγωγή και λοιπά. Και τα πιο γραφειοκρατικά τα αφήνω το απόγευμα. Στο δικαστήριο κάνουμε το ανάποδο.

Κώστας Παμπαλλής: Επιχειρήσαμε να το κάνουμε, δε δέχονται οι δικηγόροι. Υπήρξαν εντονότερες αντιδράσεις λέγοντας ότι όχι εμείς θέλουμε να πάμε στο γραφείο να δούμε τους πελάτες το πρωί και μετά αργότερα να κάνουμε τις ακροάσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έχει point όμως τούτο το σημείο, δεν είναι;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω και κάτι άλλο;

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Είχαμε κάνει μία προσπάθεια όταν ήμουν πρόεδρος Λεμεσού κάποιοι δικαστές να ασχολούνται μόνο με ενδιάμεσες αιτήσεις και κάποιοι άλλοι μόνο με αγωγές. Δηλαδή δεν υπάρχει στο πρόγραμμά σου παρά μόνο ακρόαση αγωγής, τίποτε άλλο. Η ενδιάμεση διαδικασία πάει σε άλλο δικαστή ο οποίος ασχολείται μόνο με ενδιάμεσες.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Το εφαρμόσαμε για κάποιο χρονικό διάστημα, λειτούργησε, αντέδρασαν οι δικηγόροι έντονα και το Ανώτατο δικαστήριο μου έστειλε επιστολή λέγοντας μου κύριε άλλαξέ το.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ποια ήταν η αντίδραση των δικηγόρων; Σε ποιο σημείο εστιαζόταν;

Κώστας Παμπαλλής: Εστιαζόταν στο γεγονός ότι έχω μία υπόθεση ανώτερου προέδρου και θα τη διεκπεραιώσει ένας επαρχιακός δικαστής την αίτηση. Άρα εγώ θέλω να είναι ο δικαστής που θα εκδικάσει την υπόθεση, την κυρίως αγωγή που θα εκδικάσει και την ενδιάμεση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Εντάξει αυτό να το δεχτώ. Έχετε δίκιο. Στα πρωτόδικα δικαστήρια ναι. Αλλά στο Εφετείο κύριε πρόεδρε πώς μαζεύτηκαν 6.000 καθυστερημένες υποθέσεις; Ποιος φταίει για εκείνο; Πάλι οι δικηγόροι;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Μην ξεχνάτε ότι για πάρα πάρα πολλά χρόνια είχαμε τις διοικητικές προσφυγές. Οι διοικητικές προσφυγές ήταν ένας τεράστιος όγκος ο οποίος προκαλούσε συνεχώς καθυστερήσεις. Για να φανταστείτε ότι όταν το 2016 δημιουργήθηκε το

διοικητικό δικαστήριο, υπήρχαν 650 αναθεωρητικές εφέσεις σε εκκρεμότητα, οι οποίες αναθεωρητικές εφέσεις έπρεπε να δικαστούν από πέντε δικαστές του Ανωτάτου δικαστηρίου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Αντιλαμβάνεστε το χρόνο που χρειαζόταν για να δικαστούν αυτές οι υποθέσεις. Μόλις τροχοδρομούσαν μία διαδικασία είχαμε έκτακτα θέματα. Είχαμε έκτακτα θέματα των κουρεμάτων τα οποία μας πήγαν πάρα πολλά χρόνια πίσω. Υπήρχε το θέμα των αναφορών του προέδρου. Εάν θυμάστε ακριβώς πριν τις εκλογές του 2016 η Βουλή είχε θεσπίσει μία σειρά από νομοθεσίες.

Χριστόφορος Χριστοφή: Που ήταν όλα αντισυνταγματικά.

Κώστας Παμπαλλής: 17 αναφορές του προέδρου. Αυτές οι αναφορές μας πήραν τουλάχιστον ένα χρόνο, 1,-1,5 χρόνο πίσω. Βλέπετε ότι συνεχώς υπήρχαν θέματα τα οποία δημιουργούσαν καθυστερήσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι αλλά έχουμε ας πούμε και δικαστές και επαρχιακούς... Εμείς οι δικηγόροι και εσείς το ξέρετε, ξέρουμε ότι έχει δικαστές που κόβουν δρόμο, βγάζουν αποφάσεις. Έχει δικαστές που -όχι επίτηδες- αλλά επειδή είναι πιο αργοί πάνε πιο σιγά. Δηλαδή τούτο είναι αναμενόμενο και φυσιολογικό. Δεν μπορούν όλοι οι άνθρωποι να τρέχουν το ίδιο. Και αυτό έχει να κάνει και με τον τρόπο που διορίζεται κάποιος που σας έχω πει στην αρχή, ότι είναι σειρά παραγόντων που πρέπει να βλέπεις. Έχει όμως και δικαστές κύριε πρόεδρε που ξέρεις ότι έκατσαν το μήλο μεταξύ μας τώρα. Και δεν κάνει τίποτα το Ανώτατο. Τους έχει εκεί.

Κώστας Παμπαλλής: Μπαίνετε σε ένα θέμα...

Χριστόφορος Χριστοφή: Ευαίσθητο.

Κώστας Παμπαλλής: Ευαίσθητο.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι αλλά είναι υπαρκτό το πρόβλημα. Αν δεν θέλετε να το σχολιάσετε, σεβαστό. Απλά εγώ....

Κώστας Παμπαλλής: όπως σας είπα υπήρξε παρακολούθηση και υπάρχει παρακολούθηση των επαρχιακών δικαστηρίων. Ενδεχομένως όχι στο βαθμό που θα ήθελα ή θα θέλαμε όλοι, αλλά είχαμε περιπτώσεις δικαστές οι οποίοι όπως λέτε έκατσαν το μήλο και τους οδηγήσαμε στην έξοδο αν θυμάστε. Πρόσφατα μάλιστα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πώς οδηγείς ένα δικαστή στην έξοδο; Του το λες private, ότι ξέρεις σκέψου το και λοιπά; Είναι από τις αποφάσεις του Εφετείου κάποτε που βλέπουμε οξεία κριτική σε πρωτόδικες αποφάσεις ότι...;

Κώστας Παμπαλλής: Και σε αυτό αλλά υπάρχει ο μηχανισμός παρακολούθησης. Όταν περάσει ένα χρονικό διάστημα στέλνεται ειδοποίηση στο δικαστή και ειδοποίηση στο δικηγόρο, ότι να δείξεις λόγο γιατί δεν τελειώνεις αυτήν την υπόθεση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα.

Κώστας Παμπαλλής: Έρχονται οι δικηγόροι. Βεβαίως όλοι με σεβασμό δέχονται. Κανείς δεν αρνήθηκε να δώσει παράταση χρόνου. Παρακολουθούμε αυτήν την παράταση χρόνου και αν διαπιστωθεί ότι είναι επαναλαμβανόμενη, ξεκινά πειθαρχική διαδικασία. Όταν ο δικαστής συνειδητοποιήσει ότι ξεκινάει αυτή η δικαστική διαδικασία, υποβάλει παραίτηση και φεύγει.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι, παρά να μπει σε αυτή τη διαδικασία. Ένα άλλο θέμα που έχουμε ειδικά με τους δικαστές και το Εφετείο είναι ότι δεν εκφράζονται. Δηλαδή ούτε στα μέσα ενημέρωσης, ούτε δίνουν συνεντεύξεις. Τούτο το πράγμα είναι υγιές; Είχα την εμπειρία τελευταία με την Ύπατη Αρμοστεία -σας το έχω πει- και κάναμε ένα podcast με τον Sir Geoffrey Vos Master of the Rolls στην Αγγλία ο οποίος είναι ένας από τους δικαστές στα υψηλότερα δώματα -εν ενεργεία δικαστής- και τα είπαμε έτσι απλά κύριε πρόεδρε όπως τα λέμε τώρα. Είπαμε για τα προβλήματα του e-justice, πού πάει το επάγγελμα, πού πάει η δικαιοσύνη. Οι Κύπριοι δικαστές γιατί δε δέχονται να κάνουν τούτη την κουβέντα ας πούμε;

Κώστας Παμπαλλής: Είναι... Είναι...

Χριστόφορος Χριστοφή: Λάθος;

Κώστας Παμπαλλής: Δε θα έλεγα ότι είναι λάθος. Το πρόβλημα που πιστεύω ότι εγείρεται είναι ότι εάν εγώ προχωρήσω σε μία συνέντευξη με έναν ραδιοσταθμό, την επομένη το πρωί θα έχουμε

αίτημα από όλους τους ραδιοσταθμούς για να αρχίσουν να συζητούνται όχι νομικά θέματα, αλλά θέματα του τρόπου αντιμετώπισης των δικαστηρίων με τις αποφάσεις τους. Κάτι το οποίο είναι εντελώς κατά την άποψή μου λάθος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι συμφωνώ σε αυτό.

Κώστας Παμπαλλής: Δε μπορώ εγώ με κανένα τρόπο να υπερασπίσω ή να αιτιολογήσω την απόφασή μου. Η απόφασή μου γράφτηκε, υπογράφηκε και έφυγε. Δεν έχω τίποτε άλλο να πω. Επίσης δε μπορεί το δικαστήριο... Φανταστείτε αυτή τη στιγμή να συζητιέται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης με τους δικαστές για υποθέσεις οι οποίες ευρύτερα απασχολούν την κοινωνία.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σε αυτό...

Κώστας Παμπαλλής: Δηλαδή βλέπετε εμένα με ρωτάτε τώρα σε πολιτικό επίπεδο για θέματα που με αφορούν προσωπικά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Εάν ήμουν εν ενεργεία και με ρωτούσατε για θέματα τα οποία είναι στην επικαιρότητα έντονα, σαφώς και δε θα απαντούσα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Όχι, έχετε δίκιο σε αυτό.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν πρέπει με κανέναν τρόπο ο δικαστής να...

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Αλλά θέματα ας πούμε όπως είναι η δικαστική μεταρρύθμιση, εμείς οι δικηγόροι για παράδειγμα οι περισσότεροι έχουμε την άποψη ότι πρέπει ο νόμος να αλλάξει και πρέπει στο Ανώτατο να διορίζονται απευθείας δικηγόροι. Δηλαδή να είναι υποχρεωμένος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στη σύνθεση του Ανώτατου να διορίζει δικηγόρους από τη μάχιμη δικηγορία να τους βάλει. Διότι λέμε πρέπει να εμβολιαστεί το Ανώτατο, να αλλάξουν νοοτροπίες και λοιπά και λοιπά. Αυτό γιατί να μην το συζητήσουμε δημόσια με το Ανώτατο δικαστήριο; Να πουν και οι Εφέτες τη γνώμη τους, να την πούμε και εμείς, να την ακούσουν οι δικηγόροι. Τούτο το πράγμα θα βλάψει;

Κώστας Παμπαλλής: Εσείς θέλετε από ό,τι αντιλαμβάνομαι ποσόστωση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι θέλουμε ποσόστωση.

Κώστας Παμπαλλής: Κάτι εντελώς λάθος κατά την προσωπική μου άποψη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σεβαστή η άποψη.

Κώστας Παμπαλλής: Διότι μπορεί να υπάρχουν 5 καλοί δικηγόροι ή 10 καλοί δικηγόροι οι οποίοι θα μπορούν να διοριστούν. Δε θα διορίσουμε επειδή υπάρχει ποσόστωση. Δηλαδή αυτά είναι κατά την προσωπική μου άποψη αγκυλώσεις οι οποίες δημιουργούν προβλήματα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι κ. πρόεδρε, δε συζητώ την ουσία της άποψης σας.

Κώστας Παμπαλλής: Διότι να το συζητήσετε το θέμα, πιστεύω ότι αν ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος ζητήσει από το Ανώτατο Δικαστήριο να γίνει μία συζήτηση στην αίθουσα του Ανώτατου Δικαστηρίου, στη μεγάλη αίθουσα, παρουσία των δικηγόρων αυτό το θέμα δε νομίζω να υπάρχει πρόβλημα. Δε νομίζω να αρνηθεί κανείς να συζητήσει και να εκφραστούν απόψεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Κοιτάξτε, καταλαβαίνω πώς αισθάνεστε.

Κώστας Παμπαλλής: Σας λέω μας ανησυχεί ο τρόπος που αντιμετωπίστηκε το Ανώτατο δικαστήριο στο θέμα της διαταγής 30.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Εκείνο ήταν μία κακή παρένθεση. Δεν ήμουν τότε, αλλά άκουσα τι έγινε και έχετε δίκιο να αισθάνεστε απογοήτευση από το πώς εξελίχθηκε εκείνη η διαδικασία εκεί. Βέβαια από την άλλη πρέπει να πούμε ότι και η διαταγή 30 απέτυχε παταγωδώς. Δεν εξυπηρέτησε τον σκοπό της.

Κώστας Παμπαλλής: Ακριβώς. Ακριβώς αυτό θέλαμε να ακούσουμε, ζητήματα νομικά αλλά ακούσαμε εντελώς διαφορετικά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Σαν εσείς ας πούμε με την τεράστια εμπειρία σας, είστε ικανοποιημένος με την αιτιολόγηση των δικαστικών αποφάσεων; Έτσι γενικά.

Κώστας Παμπαλλής: Πιστεύω ναι, πιστεύω ναι. Δηλαδή η αιτιολόγηση είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα. Είναι πολύ σοβαρό θέμα. Βεβαίως πολλές φορές εμείς οι δικαστές, όταν ένα θέμα επιλύεται, μπορεί να πεις δεν ασχολούμαι με τα υπόλοιπα. Και είναι λογικό διότι μπορεί να εγερθεί το θέμα

που αποφασίζεις χωρίς να είναι ουσιαστικό σε άλλη υπόθεση και να αποτελεί προηγούμενο. Ενώ αποφασίζεις και δικαιολογείς το στοιχείο το οποίο έχεις ενώπιόν σου και θα κρίνει την υπόθεση εξ ολοκλήρου.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Έχουμε και προβληματικές αποφάσεις.

Κώστας Παμπαλλής: Σε επιστημονικό επίπεδο τώρα που υπάρχουν πανεπιστήμια υπάρχει το forum για να κρίνονται -και κρίνονται- από και ακαδημαϊκούς και από δικηγόρους καλοπροαίρετα και εγώ το δεχόμουν πάντα να γίνει μία κριτική μιας δικαστικής απόφασης.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σας ενοχλούσε εσάς η κριτική;

Κώστας Παμπαλλής: Με συγχωρείτε;

Χριστόφορος Χριστοφή: Δεν σας ενοχλούσε;

Κώστας Παμπαλλής: Καθόλου. Καθόλου. Καθόλου δε με ενοχλούσε. Αντιθέτως μπορεί να συνειδητοποιήσεις ότι κάπου κάτι είχες παραλείψει, κάποιο λάθος έκανες ακούγοντας μια εκ των υστέρων νομική άποψη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Σας έτυχε κύριε πρόεδρε εσείς να μετανιώσετε για απόφαση που βγάλατε;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δεν έτυχε ε;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Γιατί σας λέω όπως και εμένα και όλους βεβαίως τους συναδέλφους μας προβληματίζει και μας ανησυχεί προτού εκδώσουμε μία απόφαση. Τώρα αν είναι λανθασμένη δεν το συζητώ. Μπορεί. Αλλά να μετανιώσω ενδόμυχα όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Ενδιαφέρον τούτο που λέτε. Ένα άλλο θέμα είναι η πολυφωνία τώρα που υπάρχει στις αποφάσεις του Ανωτάτου. Εγώ θυμάμαι πιο παλιά υπήρχε έτσι μία γραμμή, ειδικά επί εποχής του κυρίου Πική ήταν σταθερή νομολογία. Οι διακυμάνσεις ήταν πολύ λίγες. Τώρα έχουμε το φαινόμενο να έχουμε το ένα Εφετείο να αποφασίζει κάτι και το άλλο να αποφασίζει αντίθετα. Το πιο κλασικό είναι το θέμα με το κατά πόσον κάποιες αποφάσεις είναι

εφέσιμες, ενδιάμεσες αποφάσεις. Έχω εγώ μία απόφαση που εκκρεμεί τώρα, αναμένω απόφαση και έχουμε: Αφορά αίτηση παραμερισμού εκδοθείσας απόφασης. Έχουμε ένα Εφετείο του κυρίου Ναθαναήλ που είπε ότι είναι εφέσιμη και έχουμε ένα άλλο Εφετείο του κυρίου Λιάτσου που είπε ότι δεν είναι. Αυτό το πράγμα είναι στρέβλωση.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν ένας από τους λόγους για τους οποίους είχαμε συμπεριλάβει στην έκθεσή μας το 2016 την εισήγηση για δημιουργία τριτοβάθμιας δικαιοδοσίας για να επιλύονται ακριβώς αυτού του είδους τα προβλήματα. Είναι υπαρκτό αυτό που λέτε, το ξέρω, το έζησα. Υπάρχει ακόμη σε μεγαλύτερο βαθμό σε διαδικασίες αναθεωρητικών εφέσεων, όπου εκεί η δημόσια αρχή αποφασίζει με βάση τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου και υπάρχουν αποφάσεις αντικρουόμενες. Για αυτό είχαμε πει από τότε ότι ορθό, έχει ωριμάσει ο χρόνος για να υπάρχει ένα τριτοβάθμιο δικαστήριο το οποίο να επιλύει ακριβώς αυτά τα θέματα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Άρα είστε υπέρ από ό,τι καταλαβαίνω εσείς έτσι;

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως. Διότι πολλές φορές... Να μου πείτε θα μπορούσε αυτή η υπόθεση να πάει ενώπιον της πλήρους Ολομέλειας. Δεν είναι το ίδιο. Δεν είναι το ίδιο. Η τριτοβάθμια δικαιοδοσία θα επιλύσει σαφώς πάρα πολλά προβλήματα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Τώρα εάν θα γίνει όπως εισηγείται η μεταρρύθμιση ή αν θα γίνει με έναν άλλο τρόπο, είναι θέμα... είναι θέματα πολύ συζητήσιμα. Είναι θέματα που δε μπορούν να...

Χριστόφορος Χριστοφή: Κύριε πρόεδρε εσείς πώς βλέπετε την κυπριακή κοινωνία με τη διαφθορά που υπάρχει; Τούτο όλο το κακό; Εσείς έτσι με την οπτική, την ανεξάρτητη ματιά τη δική σας την έμπειρη είδατε τόσα πάνω στην έδρα. Τι γίνεται;

Κώστας Παμπαλλής: Θα σας πω. Η κοινωνία μας λόγω του ότι είναι μικρή ενέχει το στοιχείο της δυνατότητας επηρεασμού. Και όταν στις θέσεις-κλειδιά διορίζονται άτομα τα οποία είναι επιρρεπή σε επηρεασμούς, αυτόματα το θέμα αυξάνεται και γίνεται ακόμη πιο δύσκολο. Αυτό έγινε στην κυπριακή κοινωνία. Για αυτό φτάσαμε σήμερα σε αυτό το επίπεδο της ανυποληψίας και της κατακραυγής. Διότι αν τα άτομα που έμπαιναν σε θέσεις-κλειδιά συμπεριφέρονταν με τρόπο σωστό -όχι πως θα εξαλειφόταν προς θεού- αλλά θα ήταν πιο λίγο το βάσανο το οποίο

αντιμετωπίζουμε. Διότι περί βασάνου πρόκειται. Έχασαν οι νέοι άνθρωποι την εμπιστοσύνη τους σε αυτόν τον τόπο. Και το βλέπουμε διάχυτο στα μάτια τους να λένε τι γυρεύω εγώ στην Κύπρο;

Χριστόφορος Χριστοφή: Δηλαδή τούτο το πράγμα, εμένα ακόμα σκέφτομαι πολλές φορές την κουβέντα που είπε ο Κώστας Κληρίδης όταν ήταν γενικός εισαγγελέας με το κύρος που είχε ως δικαστικός κιάλας, ότι δε φανταζόμουν ποτέ είπε ότι η διαφθορά θα ήταν σε τέτοιο βαθμό σε αυτόν τον τόπο. Εσείς ως δικαστής... Οι δικαστές γενικά μήπως ζουν σε ένα μπαλονάκι, ένα συννεφάκι κύριε πρόεδρε και δεν έχουν επίγνωση του τι βρώμα υπάρχει απέξω; Διότι εσείς είστε στο Εφετείο, έρχονται οι δικηγόροι εκεί με τις αγορεύσεις τους. Έχετε επίγνωση -όχι τώρα, όταν ήσασταν δικαστής- του τι γίνεται;

Κώστας Παμπαλλής: Σαφέστατα γνωρίζαμε, αλλά αντιλαμβάνεστε ότι χωρίς να υπάρχουν στοιχεία για να παρουσιαστεί μία υπόθεση ενώπιον του δικαστηρίου, δε μπορούσε το δικαστήριο να μορφώσει άποψη.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Όχι, μιλώ σαν άνθρωποι τώρα. Δεν μιλώ σαν δικαστές.

Κώστας Παμπαλλής: Βεβαίως, βεβαίως είχαμε. Βεβαίως είχαμε. Και σας είπα ξέραμε και ποιοι δικηγόροι συμπεριφέρονται με τον τρόπο που συμπεριφέρονται. Ξέραμε μέσα από αυτά που μας έλεγαν οι δικηγόροι τι εννοούσαν και τι γινόταν πίσω. Όλα αυτά τα γνωρίζαμε, τα βλέπαμε. Αλλά η εξουσία μας δεν είναι απεριόριστη. Δε μπορούσαμε ούτε να ασκήσουμε πίεση, ούτε να κατηγορήσουμε, ούτε να πάρουμε αποφάσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι, ναι σίγουρα. Στη δικαστική υπηρεσία έχουμε διαφθορά κύριε πρόεδρε;

Κώστας Παμπαλλής: Η δικαστική υπηρεσία λόγω του ότι είμαστε λίγοι, ο ένας ξέρει τον άλλον και οι δικαστές μεταξύ τους έχουν επαφή. Δύσκολα γίνεται... δύσκολα υπάρχει... δύσκολα μπορεί να υπάρξει διαφθορά και να μη γίνει γνωστή. Υπήρξαν περιπτώσεις.

Χριστόφορος Χριστοφή: Κρούσματα.

Κώστας Παμπαλλής: Υπήρξαν κρούσματα τα οποία τα αντιμετώπισαμε. Αλλά δύσκολα παρουσιάζονται και να μην εμφανιστούν στο προσκήνιο σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έχετε δίκιο ότι η αλήθεια είναι ότι επί της ουσίας δεν ακούσαμε περιπτώσεις διαφθοράς δικαστών στο Κύπρο.

Κώστας Παμπαλλής: Όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Επί του τύπου όμως, τύποις είχαμε περιπτώσεις με πρόσφατο παράδειγμα τη διαμάχη του Κώστα Κληρίδη με τον πρόεδρο του Ανωτάτου δικαστηρίου τότε. Θυμάστε το τι είχε γίνει.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Οπότεν εκεί... και εκεί εκείνο που ελέχθη δεν ήταν ότι ήταν επί της ουσίας, αλλά ήταν τύποις το πρόβλημα. Ότι υπήρχε ένα θέμα με την **τράπεζα** εκεί. Αλλά έτσι γενικά...

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω την άποψή μου. Για μένα ο Εισαγγελέας το καθήκον του είναι αφού συγκεντρώσει τα στοιχεία για μία υπόθεση, να συντάξει ένα κατηγορητήριο, να το πάρει στο δικαστήριο, να παρουσιάσει τη μαρτυρία και να περάσει το εκ πρώτης όψεως. Για μένα η δουλειά του εισαγγελέα τελειώνει εκεί, διότι δεν είναι πλίνθοι και κέραμοι όπως είπε ο Νικήτας για μία υπόθεση, τα γεγονότα που έφερες κύριε στο Κακουργιοδικείο. Μου έφερες μία υπόθεση η οποία ξεπέρασε το εκ πρώτης όψεως. Από εκεί και πέρα αρχίζει η υπεράσπιση. Ανοιχτή υπεράσπιση να παρουσιάσει ό,τι επιθυμεί. Στην υπόθεση εκείνη εξασφαλίζεται καταδίκη στο Κακουργιοδικείο. Η υπόθεση πάει στο Εφετείο. Το Εφετείο είναι τριμελές δικαστήριο. η απόφαση του Εφετείου δεν πρέπει να είναι ομόφωνη. Μπορεί να είναι κατά πλειοψηφία. Ένας δικαστής αποφάσισε ότι είχε δίκιο το Κακουργιοδικείο, δύο δικαστές αποφάσισαν ότι δεν είχε δίκιο το Κακουργιοδικείο. Αντιλαμβάνεστε ότι για μένα το θέμα έληγε εκεί. Από την ώρα που προσωποποιείται καταστράφηκε. Καταστράφηκε...

Χριστόφορος Χριστοφή: Έκανε ζημιά εκείνη η ιστορία νομίζετε;

Κώστας Παμπαλλής: Καταστράφηκε η δικαιοσύνη ανεπιστρεπτί.

Χριστόφορος Χριστοφή: Έγινε ζημιά τότε;

Κώστας Παμπαλλής: Και αυτό το θέμα της δήθεν αντικειμενικής αμεροληψίας, πέστε μου πώς ο κόσμος το συλλαμβάνει και πέστε πώς ο κόσμος το έχει αντιληφθεί. Τι σημαίνει υποκειμενική και τι σημαίνει αντικειμενική αμεροληψία σε μία τέτοια υπόθεση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Δύσκολο ερώτημα.

Κώστας Παμπαλλής: Ναι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Είναι τούτες οι περιπτώσεις που προσπαθείς να ισορροπήσεις πάνω σε ένα σχοινί κύριε πρόεδρε. Δηλαδή από τη μία θέλεις να πεις ότι ήταν λάθος ρε παιδί μου. Δε γίνεται να γίνει αυτό το πράγμα. Από την άλλη δε θέλεις να προσβάλλεις το δικαστή διότι ξέρεις πόσο έντιμος είναι. Αλλά κάποτε και οι πιέσεις που έχουν οι δικηγόροι ή και ο γενικός εισαγγελέας είναι τέτοιες διότι ειδικά ο γενικός εισαγγελέας είναι υπόλογος προς την κοινωνία κύριε πρόεδρε. Δεν είναι και εύκολο. Καταλαβαίνω όμως τη δυσκολία που λέτε. Έχετε δίκιο σε τούτο. Έχετε δίκιο ότι είναι δύσκολη υπόθεση. Και είναι και η κοινωνία που με τα προβλήματα...Ο κόσμος κύριε πρόεδρε κουρευτήκε, κλειδώθηκε σπίτι. Δηλαδή με το παραμικρό, μία σπίθα είναι, γυρεύει κάποιον να τον θεωρήσει ή να του φορτώσει αν θέλετε όλα του τα προβλήματα. Και μπορεί και τα δικαστήρια να είναι και θύματα εντός εισαγωγικών ή εκτός σε τούτη την κατάσταση.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν ακούσατε πολλές φορές όταν κάποιος δικηγόρος χάσει την υπόθεση θα πει : "Δεν κατάλαβε ο δικαστής. Ήταν εναντίον μας ο δικαστής". Τα ακούγαμε και αυτά. Μη νομίζετε ότι δεν τα ξέρουμε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι.

Κώστας Παμπαλλής: Αλλά εμείς δεν απαντούμε στον δικηγόρο προσπαθώντας να τον... Να μην τον προσβάλλουμε, να του πούμε κύριε τα έχεις κάνει θάλασσα. Δεν ήξερες πού πάει η υπόθεση. Προσπαθούμε πάντα μέσα από τις αποφάσεις να είμαστε λίγο πιο... Εκτός αν υπάρχουν άλλα θέματα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Σαν τώρα μας βλέπουν και δικαστές. Εσείς τότε που ήσασταν παρακολουθούσατε τα Facebook που έγραφαν οι δικηγόροι τα σχόλια οι δικηγόροι και τα λοιπά ή δεν ασχολούσασταν;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι, δεν... Όπως σας έχω πει από την αρχή αυτά τα ηλεκτρονικά θέματα... Εξ ου και εγώ ασχολούμαι με τα κλασικά μου αυτοκίνητα τα οποία δεν έχουν κανένα ηλεκτρονικό. Είναι όλα με το χέρι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Ναι αλλά οι συνάδελφοί σας από ό,τι ξέρω διαβάζουν, έχουν λογαριασμούς, σχολιάζονται θέματα.

Κώστας Παμπαλλής: Έχουμε μάθει, έχουμε αντιληφθεί ότι πάρα πολλοί συνάδελφοι - καινούργιοι συνάδελφοι- χτυπούν τις αποφάσεις τους οι ίδιοι στο κομπιούτερ, στον υπολογιστή κάτι το οποίο εμείς δε μπορούσαμε να κάνουμε. Εγώ τουλάχιστον προσωπικά δε μπορούσα να κάνω.

Χριστόφορος Χριστοφή: Γενικά η συμπεριφορά των δικηγόρων προς το δικαστήριο είναι ικανοποιητική κύριε πρόεδρε ή έχετε ας πούμε άσχημες εμπειρίες;

Κώστας Παμπαλλής: Έχω αντιληφθεί ότι όπως τους συμπεριφερθείς θα σου συμπεριφερθούν. Βεβαίως υπήρχαν παρατράγουδα, υπήρχε πρόκληση, υπήρχαν δικηγόροι οι οποίοι είχαν παρεκτραπεί και ενώπιον μου και ενώπιον άλλων δικαστών και σε Εφετείο και τα λοιπά. Αλλά πρέπει να πω ότι ήταν μέσα σε ανεκτά πλαίσια.

Χριστόφορος Χριστοφή: Πλάισια. Το παράπονο μας εμάς πάλι έτσι αν μπορώ να το μεταφέρω είναι ότι έχει δικαστές που δεν συμπεριφέρονται σωστά. Και δεν έχουμε και τρόπο να... Διότι σκέφτεσαι να πάω να κάνω παράπονο τώρα ή αν πάω στον διοικητικό πρόεδρο θα θυμώσει. Τα σκέφτεσαι και αυτά. Δηλαδή έχουμε... Δεν υπάρχει κάποιο σώμα ανεξάρτητο. Ξέρετε στην Αγγλία ότι έχει γραμμή ανώνυμη που μπορεί να τηλεφωνήσει ο δικηγόρος να καταγγείλει ένα δικαστή και ξεκινάει η έρευνα από την Αρχή που διορίζει δικαστές. Εδώ στην Κύπρο δεν έχουμε έτσι μηχανισμούς.

Κώστας Παμπαλλής: Ήταν ένα θέμα που μας είχε απασχολήσει σοβαρά γιατί λαμβάναμε συχνά επιστολές από δικηγόρους για παράπονα. Για παράπονα λόγω της συμπεριφοράς δικαστή. Και τα περισσότερα δεν είχαν βεβαίως ουσία. Απλώς ήταν θέμα τρόπου αντιμετώπισης. Και κάναμε τεράστια προσπάθεια προς τον δικαστή για να... φιλικά να προσέξει, να προσπαθήσει να μη δημιουργούνται προβλήματα και τα λοιπά.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Λοιπόν φτάνοντας προς το τέλος, έχει δύο ώρες που μιλούμε κύριε πρόεδρε.

Κώστας Παμπαλλής: Έχω ξεπεράσει την ώρα κυκλοφορίας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μα είστε πολύ δημοφιλής. Πρέπει να σας πω ότι πάνω από 3.000 άτομα έχουν παρακολουθήσει και παρακολουθούν. Οπότε είναι πολύ ενδιαφέρον διότι είπαμε ότι είμαστε πρωτοπόροι. Είστε πρωτοπόρος μάλλον εσείς σε αυτό και θα ήθελα έτσι... Θα σας διαβάσω και κάποια μηνύματα διότι νομίζω αξίζει τον κόπο. Αλλά πριν τούτο και πριν κλείσουμε, έχει... ας πούμε παρεξηγηθήκατε καμιά φορά με κανένα συνάδελφο σας δικαστή και να μη μιλέστε; Έχετε ας πούμε έτσι πικρίες ή είστε με όλους... είναι όλα μία χαρά;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι. Πολλές φορές ήρθαμε σε αντιπαράθεση και μάλιστα έντονη αντιπαράθεση. Γιατί όπως γνωρίζετε για μένα ένας δικαστής έχει υποχρέωση να στηρίζει την άποψη του και να επιδιώκει να την -όχι να την επιβάλει- αλλά να την τεκμηριώνει. Πολλές φορές ήρθαμε σε σύγκρουση, πολλές φορές ήρθαμε σε αντιπαράθεση. Αλλά...

Χριστόφορος Χριστοφή: Είναι υπηρεσιακά.

Κώστας Παμπαλλής: ...είναι θέμα χρόνου να τελειώσει. Δηλαδή εκείνο που λες πάμε να πιούμε ένα κρασί να τελειώσει το θέμα.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Βγαίνουν έξω οι δικαστές κ. πρόεδρε; Πάνε σε κανένα εστιατόριο, σε κανένα...; Αλλά δεν πάτε στα μπουζούκια ας πούμε.

Κώστας Παμπαλλής: Δεν θα μπορούμε πάνω στα τραπέζια χορεύουμε. Το κάναμε μία φορά και μας κατάγγειλαν.

Χριστόφορος Χριστοφή: Τι σας κατάγγειλαν; Ότι πήγατε στα μπουζούκια και χορεύετε;

Κώστας Παμπαλλής: Ότι είμαστε πάνω στα τραπέζια και χορεύαμε.

Χριστόφορος Χριστοφή: Α, πότε έγινε τούτο;

Κώστας Παμπαλλής: Ε καλά τότε... Το '90 κάτι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Καλά γιατί ο δικαστής δεν είναι άνθρωπος να πάει μία νύχτα ας πούμε στα μπουζούκια; Ή στη Λεμεσό;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι καλέ δεν έγινε τίποτα. Απλώς συζητήθηκε το θέμα. Δεν μας κατήγγειλαν, δεν εννοώ ότι έγινε διαδικασία. Απλώς έγινε...

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι ναι. Λοιπόν η Δένα λέει: Πολύ όμορφη και ενδιαφέρουσα συζήτηση. Ευχαριστούμε τον κύριο Παμπαλλή για το χρόνο που μας αφιέρωσε. Η Αλεξάνδρα Ατταλίδη λέει μπράβο. Η Δήμητρα Παπαμιλιτιάδους λέει ότι διαφωνεί με την ποσόστωση. Α είναι τότε που σας είπα για το quota στο Ανώτατο. Η Ζαφείρω Κάστανου λέει: "Συγχαρητήρια για την εκπομπή. Είναι ενδιαφέρουσα συζήτηση." Λοιπόν και ο Ανδρέας Κωνσταντίνου ρωτά: Τι αναμνήσεις έχετε κύριε πρόεδρε από την εποχή που ξεκινούσατε ως δικηγόρος. Ε μα Ανδρέα μου, μας τα είπε ο κ. Παμπαλλής. Έχει δύο ώρες. Να το βάλεις το podcast αύριο να το ακούσεις.

Κώστας Παμπαλλής: Θα σας καταγγείλουν διότι περάσατε το όριο, την ώρα που πρέπει να είμαστε στο σπίτι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Ναι. Λοιπόν κύριε πρόεδρε σας το λέω ότι μας κάνετε μεγάλη τιμή και σε εμένα και στους συναδέλφους. Ήταν πάρα πολλές οι ερωτήσεις. Ήταν πράγματα που θέλαμε να ρωτήσουμε. Γίναμε πιο σοφοί από τις απαντήσεις που μας έχετε δώσει. Συγχαρητήρια λέει ο Νικόλας για το θάρρος και την εντιμότητα του κυρίου Παμπαλλή. Θέλω να κλείσουμε, να μου πείτε αν είστε αισιόδοξος με την κατάσταση. Πάμε καλά;

Κώστας Παμπαλλής: Πάντοτε ήμουν αισιόδοξος στη ζωή μου, για αυτό δε μπορώ να μην είμαι τώρα αισιόδοξος. Υπάρχουν προβλήματα αλλά άρχισε μία διαδικασία -όχι επίλυσης- αλλά αναπροσαρμογής η οποία θέλει... θέλει το χρόνο της και τη συζήτηση.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα. Και συνεχίζετε με τη... με τη θάλασσα και τα αυτοκίνητά σας τώρα; Θα γράψετε κανένα βιβλίο, κανένα αυτό; Απομνημονεύματα κάτι;

Κώστας Παμπαλλής: Όχι.

Χριστόφορος Χριστοφή: Όχι.

Κώστας Παμπαλλής: Είναι κάτι που δεν με... δε θα με ευχαριστούσε να γράψω.

Χριστόφορος Χριστοφή: Κανένα υπουργείο κύριε πρόεδρε έτσι θα αναλαμβάνετε αν τύχαινε; Ή απλά θέλετε να μείνετε στη Λεμεσό σας με τη θάλασσα και την ησυχία σας;

Κώστας Παμπαλλής: Να σας πω. Η άποψή μου είναι ότι ένας άνθρωπος συμπληρώνει έναν κύκλο και δεν πρέπει να...

Χριστόφορος Χριστοφή: Να τον ανοίγει ξανά.

Κώστας Παμπαλλής: ...επιζητά συνεχώς κάτι καινούργιο. Βεβαίως είμαι πρόθυμος οποιοσδήποτε θέλει να τον βοηθήσω σε κάτι, πολύ ευχαρίστως. Δεν έχω κανέναν ενδοιασμό. Αλλά όχι, δεν θα ήθελα πολιτική καριέρα. Πολιτική καριέρα από εδώ και μπρος.

Χριστόφορος Χριστοφή: Μάλιστα. Λοιπόν κύριε πρόεδρε ευχαριστώ πολύ. Τα χαιρετίσματά μου στη σύζυγό σας για το μέσο που βάλαμε που μας άνοιξε την πόρτα. Και σε εσάς βέβαια χίλια ευχαριστώ. Αύριο θα αναρτηθεί στο youtube το επεισόδιο, θα σας το στείλω να το δείτε.

Κώστας Παμπαλλής: Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ.

Χριστόφορος Χριστοφή: Και ελπίζω να ανοίξετε το δρόμο να έχουμε και άλλες έτσι συζητήσεις με συναδέλφους σας εν ενεργεία ή και αφυπηρητήσαντες δικαστές. Λοιπόν ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους για τη συμμετοχή, για τις ερωτήσεις τους. Θα τα πούμε ξανά πολύ σύντομα. Καλό βράδυ σε όλους. Γεια σας. Γεια σας κύριε πρόεδρε.

Κώστας Παμπαλλής: Ευχαριστώ πολύ, καληνύχτα σας.

Χριστόφορος Χριστοφή: Να είστε καλά. Γεια.